

★A★S★D★

OBSAH 2. ČÍSLA 19. ROČNÍKU - 1987

Ja som, nebojte sa
Proč Bůh mlčí
Za peníze si můžeš...
Pane, ke komu půjdeme —
dokončení
Uvěřili jsme v Boha
Boží slovo
Přítel do každého počasí
Od Abrahama po Jeremiáše
Trpíte žízni?
Sexuální výchova
v křesťanských rodinách
Cesta k věčnému životu
Proč jsi, babičko,
nenabrousila nůž?
Vy se ptáte — my odpovídáme
Jana

ZNAMENÍ DOBY

ZA SVĚT BEZ JADERNÝCH ZBRANÍ, ZA PŘEŽITÍ LIDSTVA

Pod tímto heslem se konalo ve dnech 14. až 16. února 1987 v Moskvě mezinárodní fórum, jehož se účastnilo na 1400 vědců, umělců, lékařů, politologů, představitelů různých náboženství a podnikatelů z více než 80 zemí světa. Účastníci se rozdělili do sedmi sekcí a odděleně hovořili o závažných otázkách našeho světa. Na závěrečném plenárním shromáždění podali zástupci jednotlivých sekcí zprávy o výsledcích rozhovorů. Dialogu v náboženské sekci se zúčastnilo také 7 delegátů z ČSSR.

Tito delegáti podali zprávu o průběhu, atmosféře a výsledcích moskevského fóra členům Výboru církevních a náboženských činitelů a zástupcům církevního a náboženského tisku v ČSSR na zasedání, k němuž došlo 23. února 1987 v Praze. Za naši církev se pražského setkání zúčastnili bratr dr. O. Sládek, M. Hroboň a K. Nowak.

Náboženská sekce mezinárodního fóra „Za svět bez jaderných zbraní, za přežití lidstva“ v Moskvě, vypracovala výzvu k věřícím celého světa, kterou otiskujeme v plném znění:

VÝZVA KE SPOLEČNÝM AKCÍM

V jednotě srdcí a ducha se obracíme my, činitelé buddhistického, křesťanského, hinduistického, židovského, muslimského a šintoistického náboženství z Afriky, ze Severní a Jižní Ameriky, z Asie, z Karibské oblasti, z východní a západní Evropy a z Blízkého východu s výzvou k věřícím celého světa, ke všem lidem dobré vůle a k vedoucím představitelům všech zemí: odhodte své předsudky, odhodte nepřátelství, odhodte zbraně a společně pozvedněte prapor spravedlivého míru pro všechny.

My, 215 věřících z 56 zemí a Západního Berlína, jsme se sešli bez ohledu na rasu, vyznání a ideologii, abychom projednali tragickou a obtížnou situaci naší planety. Nikdo z nás nemůže zapomenout, jak malý a křehký je tento překrásný svět, který byl svěřen naší péči. S hlubokým znepokojením vidíme, jak těžce strádají jeho obyvatelé účinky člověkem vyvolaných válek, hladem a epidemiemi. Sdíleme společnou obavu o jeho osud.

Rozhodnutí Organizace spojených národů vyhlásit rok 1986 za Mezinárodní rok míru probudilo nové naděje. Dva měsíce předtím se shodli vedoucí představitelé SSSR a USA na tom, že v jaderné válce nikdo nemůže být vítězem a souhlasili s tím, že zahájí nové jednání k posouzení závodů v jaderném zbrojení. Zároveň stále víc a víc lidí se věnuje věci míru a mnozí při tom vycházejí z náboženského přesvědčení. Byly předloženy nadějné návrhy, jako Iniciativa pěti kontinentů a Dillíská deklarace, v kterých se podávají nové příklady politického myšlení a nové zásady pro vytváření vztahů mezi národy v jaderném století, přiznávající prioritu všelidským hodnotám. Byly předloženy nové radikální návrhy na úplné zničení jaderných zbraní. V Reykjavíku bylo téměř dosaženo souhlasu s výrazným zmenšením dnešních arzenálů i s rozsahem rozmístění jaderných raket.

Ale všechny tyto naděje byly zmařeny. Závod v jaderném zbrojení hrozí naopak ještě více rozšířením do kosmu a obchodníci s konvenčními zbraněmi bohatnou stále víc, rozdmýchávají válečný plamen v regionálních konfliktech, hrozných svou ničivostí. Nové jaderné havárie nám připomenuly, že lidé poznali techniku, která může nabýt převahu nad jejich schopností ovládat ji. Závod ve zbrojení pokračuje jak co do kvality tak i co do rozsahu se zhoubnými následky zejména pro chudé lidi, jejichž ubohé příjmy stále víc podvazuje. My však neztrácíme naději. Věříme dál v sílu modlitby a věříme společně, že Bůh vyvede lidstvo z této pouště. Věříme v rozumné akce pod vedením lidí, kteří se poučili ze zkušenosti. Ještě je čas nahradit hrozbu či použití ozbrojené síly dialogem. Ještě je čas vrátit se k politice uvolňování a spolupráce a dopět k nové důvěře mezi lidmi, rozdělenými nenávistí a nepřátelstvím odporujícím rozumu. Ještě je čas vypracovat všeobec-

ně přijatelnou představu o komplexní bezpečnosti zemí tohoto světa, nutně na sobě závislých. Přišel čas konkrétních činů, dokud ještě není pozdě. Před věřícími stojí zvláštní úkoly, mezi nimi:

- podporovat jednotu národů;
- rozšiřovat kontakty a překonávat dělicí hranice;
- zlepšovat duchovní a náboženský život lidských skupin;
- pomáhat při odstraňování zaujatých představ o nepříteli;
- posilovat výchovu v mírovém duchu.

Mnozí z nás se setkávají už více než 10 let a upevňují pouta vzájemné důvěry. Naše osobní zkušenost nám dovoluje doufat. Vyzýváme ty, kteří dělají politiku a hlavy vlád, aby usilovali o prodloužení dialogu. Ale k ukončení závodů ve zbrojení je třeba energických opatření už teď. Nezbytná je i vytrvalost v další práci, jestliže chceme uskutečnit společnou touhu lidstva, úplné zničení jaderných zbraní.

Obracejme se na vedoucí představitelů hlavních jaderných států se zvláštní výzvou:

- aby prohlásili jednou provždy, že alternativa jaderné války je nemorální a lidsky nepřijatelná;
- aby odsoudili jednou provždy doktrínu o jaderném odstranění a oboustranně hrozícím zničení;
- aby bezvýhradně respektovali existující smlouvy o jaderných zbraních, jako smlouvu o protiraketové obraně;
- aby bezodkladně přistoupili k uzavření nových smluv, které by byly v souladu s novou nadějí na bezjaderný svět, která vznikla v Reykjavíku.

Nepřijeli jsme sem proto, abychom se hlásili k politice některých jednotlivých zemí, právem však oceňujeme jednostranné moratorium na jaderné zkoušky, které bylo vyhlášeno jako stěžejní opatření k prohloubení důvěry. Všechny jaderné státy by měly zavést společné moratorium a vyhlásit zastavení všech jaderných zkoušek. Soudíme rovněž, že cíl zbavit svět postupně do roku 2000 jaderných zbraní, je nezbytný, neodkladný a dosažitelný. Má-li však toho být dosaženo, musí se o to zasadit s novým společným úsilím všechny národy světa, především pak občané hlavních jaderných mocností. Jednostranná opatření, která už některé země učinily v zájmu snížení svých ozbrojených sil a vojenských rozpočtů, zasluhují souhlas a vzbuzují naději.

Vyzýváme všechny lidi, aby už dnes začali energicky budovat základy komplexní bezpečnosti. Nastal čas, kdy si musíme položit otázku: „Když ne dnes, tedy kdy? Když ne já, tedy kdo?“

Kéž nám Bůh dá, abychom byli věrnými ochránci světa, který nám byl svěřen pro příští generace, a řídí nás po pokojných cestách míru.

„Potom hneď prinútil svojich učeníkov nastúpiť na loď... Nepochopili totiž, čo sa stalo s chlebami, lebo ich srdce bolo zatvrdnuté.“

Tak začína a končí evanjelista Marek popis udalosti, ktorá sa odohrala jednej noci na jazere Genezaretskom. (Mar 6,45-52) Zatiaľ, čo Pán Ježiš odchádza „na vrch modliť sa“, posíla učeníkov „trápiť sa veslovaním“. V podaní evanjelia Matúšovho je tento príbeh doplnený osobným zážitkom, týkajúcim sa apoštola Petra, ktorý s impulzivnosťou jemu vlastnou žiada: „Pane, ak si to ty, rozkáž mi prísť k sebe po vode.“ Pán Ježiš mu to dovolil, pretože vedel, že mu dôkladný príučok nezaškodí. Peter srdnato vykročil. Keď však uvidel spenené hrebene valiacich sa vln, dostal strach, začal sa nebezpečne ponárať a klesať ku dnu. V úzkosti zúfalo zvolal: „Pane, zachráň ma!“ — „Maloverný, prečo si pochyboval?“ napomína ho Ježiš s výčitkou ľútosti v hlase a vystiera ruku, aby zachytil Petrovu chvejúcu sa dlaň.

Evanjelista Marek v svojom úspornom podaní uvádza v šiestej kapitole niekoľko skutočností, ktoré majú hlbší vnútorný súvis. Kapitola začína konštatovaním, že sa ani Ježišovi nedarilo vždy tak, ako by si bol sám prijal. Dokonca v svojej otčine, medzi najbližšími príbuznými sa musel „diviť ich nevere... a nemohol tam urobiť nijaký mocný čin.“ Avšak Ježišovi učeníci, poslušní Jeho príkazu, boli odmenení mimoriadne priaznivými výsledkami svojej misie. S nadšením Mu rozprávali o všetkom, ako pochodili, čomu učili a čo vykonali. (Mar 6,30)

Náš duchovný rast ohrozuje dvojaké nebezpečenstvo. Na jednej strane je to neúspech, zmalomyseľnenie, nezdar, sklamanie. Dostavuje sa predovšetkým vtedy, keď prestávame dôsledne sledovať Božie ciele, opierať sa o Božie zaslúbenia a začneme stavať na pocitoch a náladách, na ľudskej mienke a priazni. Na druhej strane ešte nebezpečnejšie môže ohroziť aj úspech, zdar a pomerne ľahké zvládnutie zverených povinností a úloh. Vtedy si totiž začneme priveľmi dôverovať, stávame sa sebaistí, prestávame byť dosť bdeli. Obidve nebezpečenia, ktoré ohrozovali aj jeho učeníkov, dokázal Spasiteľ včas rozpoznať.

Preto svojim učeníkom navrhol vzdialiť sa niekde stranou od ľudí a ruchu. Chcel im dať príležitosť k rozhovoru, modlitbe, premýšľaniu a novej inšpirácii. Príležitosť k pochopeniu podstaty diela, ktoré prišiel konať, a v ktorom mali prednosť s Ním spolupracovať.

Je pravdepodobné, že sa im podarilo nájsť niekoľko chvíľ vhodných na sústredenie sa k tomu podstatnému, ale pravdou bude zrejme aj to, že túto príležitosť neboli učeníci schopní a možno ani ochotní využiť tým správnym spôsobom. Boli natoľko zaujatí svojimi vlastnými predsta-

JA SOM, NEBOJTE SA

Mar 6,45-52

vami, plánmi a túžbami, že im Ježiš ešte aj po dlhých mesiacoch chodenia s nimi musel s ľútosťou riecť: „Ešte mnoho vám mám povedať, ale teraz neznesiete.“ (Ján 16,12) Tou pravou príčinou bola tvrdosť srdca, o ktorej je reč na konci úvodom citovaného biblického oddielu. Preto bol Ježiš tak často zarmútený nad svojimi najbližšími.

Pri pohľade na učeníkov oslepených bezprostredným úspechom, nepripravených čeliť sklamaniam, bolo Ježišovo srdce naplnené bolesťou. Keď potom videl zástupy, ktoré sa zbíjali z celého okolia, žiadostivo zázrakov a senzácií, „zlutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce, ktoré nemajú pastiera. A začal ich učiť mnohému.“ (Mar 6,34)

„Keď už bolo mnoho hodín, pristúpili k Nemu učeníci a hovorili: Kraj je pústy a je už mnoho hodín; rozpusť ich, nech idú po okolitých osadách a dedinách a nakúpia si niečo jedla.“ (v. 35.36) Na túto dobromyseľnú radu reagoval Pán Ježiš prekvapujúcim: „Dajte im vy jesť!“

Diskusia o potrebách a možnostiach skončila konštatovaním, že majú k dispozícii len päť chlebov a dve ryby. Potom Ježiš učeníkom prikázal: „Usaďte [ľudí] v skupinách asi po päťdesiat.“ (Luk 9,14)

Keď ľudia spravia to, čo urobiť môžu a v dôvere v Božiu moc prenechajú to ostatné Pánovi, dejú sa aj zázraky. Naučenie z toho, čo sa potom dialo, je možno stručne vyjadriť aj slovami známej autorky: „Ak sa jedná o Božie dielo, Boh sám sa postará o prostriedky na jeho dokončenie... Úspešná práca pre Krista nezáleží ani tak na množstve či vlohách, ako skôr na čistote úmyslov, na skutočnej prostote opravdovej závislej viery. Musíme niesť osobnú zodpovednosť, musíme brať na seba osobné záväzky a musíme vynakladať úsilie v záujme tých, čo nepoznajú Krista... Keď pristúpime k zdroju každej sily s vystretými rukami viery, aby sme prijali, nájdeme podporu pre našu prácu aj v najkrutejších okolnostiach a nám bude umožnené rozdávať chlieb života.“

Päť malých posúchov a dve sušené rybičky postačili, ba aj ďaleko presiahli pokrytie potrieb mnohotisícového davu vďaka tomu, že akýsi chlapec bol ochotný ten svoj skromný denný prídel zveriť do Majstrových požehnaných rúk.

Po tom zázračnom nasýtení to začalo v zástupe vrieť: „To je vodca, akého sme potrebovali! To je Mesiáš, zá-

chranca a vysloboditeľ spod rímskeho jarma. To je človek, ktorý dokáže riešiť naše páľivé problémy, ktorý má odpoveď na naše otázky. Dokáže strhnúť masy, viesť národ a vrátiť mu stratenú česť, moc i slávu.“ A Ježiš „poznal, že chcú prísť a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom.“ (Ján 6,15) Je možné, že učeníci tieto nálady aj sami podnecovali. V duchu už premýšľali ako čo najvýhodnejšie túto situáciu využiť pre svoj vlastný prospech. To bola ďalšia príčina Ježišovo zármutku, sklamania a dôvod, prečo „hneď prinútil svojich učeníkov nastúpiť na loď... A keď sa s nimi rozlúčil, odišiel na vrch modliť sa.“

Pán Ježiš neprišiel na svet preto, aby previedol politickú, sociálnu, alebo inú revolúciu okrem revolúcie v mysliach a srdciach tých, čo si želajú zotrvať v úzkom obecenstve s Ním po celú večnosť. To bola jeho najväčšia starosť a úloha, na ktorú sa podujal. A preto tiež túžil po úzkom spojení so svojím nebeským Otcom. Bolo mu ľúto nevedomého zástupu, ale priam trpel, že mu ani jeho vlastní neporozumeli, „lebo ich srdce bolo zatvrdnuté.“

Sme my ochotní pochopiť, čo sa to vlastne s nami ľuďmi deje a aký to má zmysel? Prečo je nám Boh taký milostivý, keď nás učí, vychováva a uzdravuje, keď sa tak protivne stará o všetky naše telesné i duchovné potreby? Vieme mu byť za to vďační? Či snáď vždy znovu snujeme iba svoje vlastné plány, necháme sa unášať pomýlenou obrazotvornosťou a bláznivými predstavami, čoby, keby a akoby? Pritom ani trochu nemyslíme na Neho a nepýtame sa, či môže aj On s tým súhlasiť? Nezarmucujeme aj my dnes Spasiteľa nepochopením a tvrdosťou nášho srdca? Kým div, že aj nás musí niekedy „prinútiť“, aby sme „nastúpili“ na loď, ktorá sa potom beznádejne zmieta na vlnách „v opačnom vetre“ a napriek úpornému zápasu a výpätiu všetkých našich síl je cieľ stále v nedohľadne.

Čo sa vlastne skrýva za tým slovíčkom „prinútiť“? Znamená to vari, že nás Pán Boh núti do niečoho, čo nám prináša len sklamanie, ohrozenie a strach? Nakladá s nami podľa svojej ľubovôle, bez ohľadu na to, čo si my želáme, alebo zaslúžime? Zamyslíme sa nad týmito myšlienkami:

1. Ak musel Ježiš svojich učeníkov k niečomu nútiť, znamená to, že sa tomu bránili, že si to nepriali. Želali si zrejme niečo celkom iné. Mali svoje vlastné predstavy, čo by bolo správ-

ne a čo by sa práve teraz malo diať. Chceli využiť túto mimoriadne priaznivú príležitosť na svoj vlastný a domnievali sa, že aj na Ježišov prospech. Nehrozí aj nám nebezpečie, že veci druhoradé — ktoré môžu byť samy o sebe dobré a užitočné — uprednostníme pred tým jediným prepo-trebným a hlavným. Že namiesto „hľadania kráľovstva Božieho a jeho spravodlivosti“ budeme hľadať iba vlastné pohodlie a pôžitok. Že namiesto priateľstva s Ježišom volíme iných „priateľov“ a že čas, ktorý by sme mali venovať obecnstvu s Ním, nezmyselne premárnime.

2. Tým, že Ježiš „nútil“ svojich učeníkov, snažil sa iba o to, aby satan neprekazil plány, ktoré mal s nimi On. V danej situácii sa učenici neve-domky stali nástrojmi nepriateľa.

3. Bol to vlastne výraz lásky. Snažil sa tým zabrániť predčasnemu sklama-niu, na ktoré neboli ani zďaleka pri-pravení.

4. Nebolo to násilie, ale dôrazný po-kyn, ako keď sa matka či otec snažia uchrániť svoje deti pred nešťastím a pádom. Pán Ježiš vedel, že sa blíži búrka. Keby ho boli učenici poslúchli hneď, mohli sa dostať bez problémov a včas na druhý breh. Ich váhavosť a neochota poslúchnuť si vyžiadali stra-tu mnohého času a síl. Zažili veľa strachu a hrôzy, pretože boli tvrdo-hlaví.

Následky neposlušnosti obvykle ne-nechajú na seba dlho čakať. Pán Boh si neželá, aby sme sa zbytočne trápili a strachovali, ale keď na nás neplatí jeho jasný a dôrazný pokyn či príkaz, prídu nepríjemné dôsledky.

5. Bol to vlastne prejav Božej lásky, že sa Pán Ježiš nenechal vmanipulo-vať do ľudských krátkozrakých sebec-kých plánov a cieľov. Pretože sú aj naše srdcia často zatvrdnuté a mysle prevrátené, Pán často dovolí, aby sme okúsili aj ovocie našej tvrdohlavosti a svojvôle. Pritom nás však s láskou sleduje a je mu ľúto, že sa musíme tak trápiť. Chce, aby sme sa spamätali, aby sme ho pozvali „na loď“, aby On mohol riadiť ďalší smer našej plavby a zaručil jej úspech.

Keď ustráchaní učenici počuli Ježi-šovo povzbudivé: „Ja som to, nebojte sa! Chceli ho tedy vziať na loď a loď hneď pristála pri zemi, ku ktorej sa plavili.“ (Ján 6,20.21)

Nemali by sme nasledovať ich prí-klad?

VL. KOHÚT

„Maminko, maminko, prosím ťe, sly-šíš...“ zní dívčin zoufalý výkrik ob-ťažnej sňín krematoria. V odpoveď jí prichádza len ozvena. Nic snad nemůže být bolestnější, než hovořit k někomu, kdo nám již nikdy neodpoví.

Stejně těžké a nepříjemné je mlče-ní nebeského Otce. „Pane, přestaň ml-čet!“ volá žalmista ve chvíli, kdy se proti vyvolenému lidu srocují nepřá-telé. V sázce je mnoho — nejen jeho země, národ, ale dokonce čest Božího jména. S napětím sleduje bouřlivý vý-voj událostí: všude kolem řinčí zbra-ně — jen Bůh mlčí. Proč?

Podle naší představy by Bůh měl mít všechny odpovědi úhledně vyrov-nané do řad jako v informačním stře-disku a jen čekat na naše zavolání. Ale Bůh mlčí. Proč? Vždyť Bůh by přece neměl nikdy mlčet. Mlčení čas-to prozrazuje nezáměr, lhostejnost či netečnost. My však víme, že Bůh o nás pečuje. Ale přesto se nám ně-kdy zdá, že mlčí. V takových okamž-icích jsme v pokušení zvolat: „Bože, neodmluj se. Proč neodpovídáš? Je ti to všechno jedno?“

Z Písma víme, že nebeský Otec není bytost bez zájmu o to, co se s námi děje zde na zemi. Bůh nejedná tak, jako někteří lidé, aby naše modlitby a prosby založil někde do nejspod-nější příhrádky. Slova, která jsme mu adresovali, nezaniknou v prázdnu. Bůh se chce s námi dorozumět a tou-ží s námi navázat spojení. Mlčí-li, pak to nikdy není bez důvodu.

Proč Bůh někdy zdánlivě mlčí? Od-povědí je mnoho, uvedme alespoň ně-které.

1. Máme-li Bohu naslouchat, potřebu-jeme se nejprve ztišit. (Žalm 22,2.3)

Problém může spočívat v tom, že my nejsme schopni Boha slyšet, a ne že Bůh mlčí. Přirovnáme-li naše spo-jení s nebesy třeba k telefonu, pak můžeme tak hlasitě naříkat, že nebes-kou linku, spojující nás s Bohem, pře-

PROČ BŮH MLČÍ

„Pane, přestaň mlčet,
nezůstávej němý a neprodlévej!“
(Žalm 83,2)

tížíme a Bůh k nám nemůže promlu-vit. Tak silně tlučeme na dveře jeho residence, že ani nezaslechneme jeho pozvání: „Pojď dál.“

Bůh svým mlčením vzbudí naši po-zornost a zájem o věci podstatné a důležité. Když Bůh mlčí, pak chce vytrfbit náš sluch, abychom lépe usly-šeli jeho hlas a naučili se naslouchat a nejenom naříkat.

Domnívám se, že i vy jste někdy chtěli navázat telefonické spojení s někým, kdo bydlí v jiném městě, ale

zapomněli jste správné předčísli. To je důležité. Takovým předčíslem ne-beské centrály jsou slova Izaiáše 30, 15: „V utišení se a v doufání bude sí-la vaše.“

2. Mlčení může být rovněž Boží ces-tou, kdy nám chce ukázat naše hříchy, které zatajujeme a skrý-váme.

„Hle, Hospodinova ruka není krát-ká na spasení, jeho ucho není zaleh-lé, aby neslyšel. Jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha, vaše hříchy zahaly jeho tvář před vámi, proto neslyší.“ (Iz 59,1.2)

Možná jsme se vzdálili od Boha a kráčíme sami. Svým mlčením nám Bůh dává najevo, že stále ještě platí pokání a vyznání hříchů jako podmín-ka přijetí. Otec z podobenství čekal na návrat marnotratného syna. Zdá se ti, že Bůh mlčí? Příčina může být prá-vě v hříchu, který sis zamiloval. Boží mlčení je v tomto případě výstrahou lásky, nabídkou odpuštění, projevem Boží milosti.

3. Boží mlčení posiluje naši víru.

K tomuto zjištění přišel Job, člo-věk otřesený strašnou tragédií. Je to zdánlivý paradox. Spíše bychom čeka-li, že uslyšíme Boží něžný hlas jako povzbuzující ujištění. Ano, i mlčení prospívá důvěře Božího dítky. Je to vyšší stupeň Boží školy víry. Job cítil Boží mlčení tak intenzivně, že se mu zdálo, jako by se Bůh o něj vůbec nezajímal. Modlil se: „Volám k tobě o pomoc, a ty mi neodpovídáš, stojím zde, měj pro mě pochopení.“ (Job 30,20)

Později však, když Jobova víra ve všech zkouškách plně obstála, Bůh mu odpověděl a zjevil se mu. Boží mlčení posílilo víru Joba. V tichu na-pínáme sluch, abychom zaslechli jas-ně Boží soucitný hlas. Ticho rovněž nabízí příležitost k přemýšlení o Bo-hu. Když Abraham překonal mnoho smutných kilometrů k hoře Moria,

kde měl obětovat svého syna Izáka, často přemýšlel nad tím, jak Bůh od něj může žádat, aby usmrtil své milované dítě. Bůh mu mohl ihned odpovědět, ale rozhodl se mlčet. Nicméně právě v tomto tichu nabyl jistoty, že Bůh má moc vzkřísit Izáka ze smrti (viz Žid 11,19).

4. Jeden z nejpovzbudivějších důvodů:

Bůh nad námi bdí, přestože mlčí.

Stalo se to za temné, bouřlivé noci v Galileji. Učedníci byli vyděšeni. Obrovské vlny se valily proti jejich lodi, která se téměř potápěla. Až náhle ve světle blesku spatřili Ježíše spícího na dně bárky. Nejevil zájem o nebezpečí, jež jim hrozilo. Nemohli tomu uvěřit! Proč Ježíš usnul právě v kritické chvíli? Volali na něj: „Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!“

Ježíš se postavil, otočil se k učedníkům a jemně je pokáral: „Proč jste tak ustrašení, vy malověrní?“ — Jinými slovy: „Proč máte tak malou víru? Proč jste pochybovali? Mlčel jsem, protože můj Otec nad námi bdí.“ Pak několika slovy pohrozil větru i moři, až nastalo úplné ticho. (Mat 8,23-27)

Ticho může být důkazem toho, že Bůh měl v úmyslu k nám promluvit. Prorok Abakuk se naučil této lekci Božího mlčení: „Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine, a ty neslyšíš. Úpím k tobě pro násilí, a ty nezachraňuješ.“ (Ab 1,2) A jaká byla odpověď? „Hospodin je ve svém svatém chrámu, ztiš se před ním celá země!“ (Ab 2,20) Jakoby říkal: „Utiš se, země, v nebesích je všechno v naprostém pořádku!“

5. Další příčina, kdy se nám zdá, že Bůh mlčí, může spočívat v tom,

že nesprávně chápeme Boha a jeho slovo. Nerozumíme jeho jednání a domníváme se, že Pán mlčí.

Dávno před svou smrtí chtěl Ježíš připravit své učedníky na to, že bude trpět a zemře na kříži. Řekl jim dost o tom, co všechno bude muset snést a podstoupit. Oni však nechápali. Později, po ukřižování a vzkříšení, zklamání učedníci Ježíše ani nepoznali. Zdálo se jim, že Bůh mlčí.

Když jim Pán Ježíš jako neznámý společník na cestě do Emauz podrobně vysvětlil mesiášská proroctví, pomalu začali rozumět Písmu. Ježíše poznali teprve tehdy, když požehnal chléb.

Bůh by i nám mohl ukázat, co se skutečně stane a proč se odehraje určité události. Ale nerozuměli bychom jeho plánům a záměrům. Proto raději čeká až do doby, kdy budeme připraveni a schopni porozumět.

6. Mlčení znamená, že Bůh trpí také. (Iz 63,9)

Příkladem je příběh o Jobovi. Cokoliv Joba postihlo, prožíval Hospodin se svým služebníkem a trpěl spolu s ním. Job, aniž by znal pozadí svého utrpení, měl víru. A ta Božím mlčením ještě sílila. „Byť mne i zabil, což bych v něho nedoufal?“ (Job 13,15)

V Jobově knize se ozývá do jisté míry tentýž problém jako v 53. kap. Izaiáše — problém utrpení. Proč Bůh mlčí a okamžitě nezasáhne? Jak muselo být zasaženo Otcovo srdce, když Pán Ježíš z temné Golgoty volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mat 27,46) Boží Syn věřil, že Otcovo mlčení nebylo znamením nezájmu. Ježíš důvěřoval Otcovi až do konce. To nás povzbuzuje. Trpíme-li a

jsme-li v soužení, Bůh trpí zároveň s námi. Boží mlčení nám umožňuje, abychom si zrevidovali a ověřili svůj životní postoj, jak jsme s ním pevně spojeni. A to je šance i pro ty okolo nás. Můžeme jim ukázat, že stále důvěřujeme Bohu, jenž vše řídí a kontroluje a že jednoho dne vše plně pochopíme.

7. Kdy se Bůh odmlčí naposled, aby pak věčně přebýval se svým lidem?

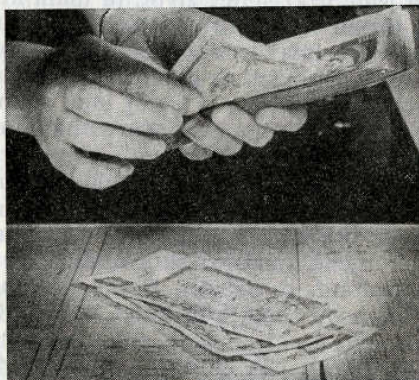
„A když Beránek rozlomil pečť sedmou, nastalo na nebi mlčení téměř na půl hodiny.“ (Zj 8,1) Těsně před slavnostním defilé nastává ticho — ticho, které záhy přetne hlas pozounů, aby daly povel ke vzkříšení spravedlivých. Je to ticho, jež předchází propukajícímu jásotu čekatelů Ježíše Krista. Ticho před vstupem na svatební hostinu, kde se připravená nevěsta sejde s ženichem.

Toto mlčení na nebi bude mít dvojí charakter. Pro ty, kdo zaspali nepřipraveni jako pět nemoudrých panen, to bude napjaté ticho, do něhož zazní: „Neznám vás.“ Pro ty, kteří ze svých hříchů nečinili pokání, to bude ticho před bouří. Pro věřící, kteří Boha milují, připravili se na setkání s ním a mají roucho Kristovy spravedlnosti, to bude radostné mlčení, plné toužebného očekávání. Bůh a celá nebesa mlčí. Sedmou pečťí rozumíme druhý příchod Krista na zemi.

Láska nepotřebuje mnoho slov. Někdy jí postačí úplné mlčení. Mlčí Bůh ve tvém životě? Pak ti chce ze své lásky sdělit to podstatné — chce tě vyburcovat k pokání, větší horlivosti a věrnosti. Bdí nad tebou a má tě rád, i když mlčí.

ENOCH MARTÍNEK

ZA PENÍZE si můžeš...

pořádit nádhernou svatbu

koupit dům

koupit potravu

koupit luxusní postel

koupit šaty

koupit léky

získat velmi mnoho různých věcí

docílit, že ti budou lichotit

mít společnost

20 let studovat

— ale nepořídíš si šťastné manželství

— ale nekoupíš si domov

— ale ne chuť k jídlu

— ale nekoupíš si spánek

— ale nekoupíš si charakter

— ale nekoupíš si zdraví

— ale nezískáš spokojenost

— ale nezískáš si jejich důvěru

— ale ne přátele

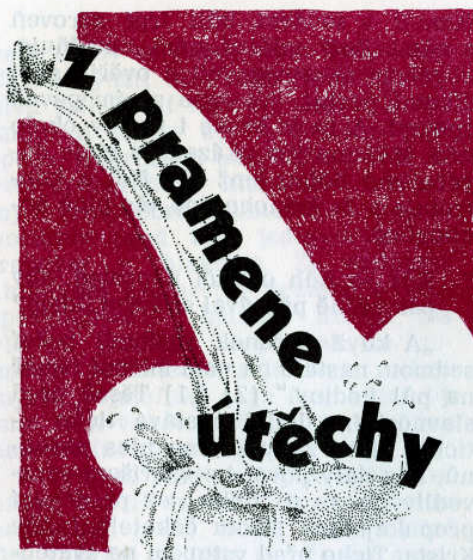
— ale přesto zůstat bláznem

To všechno uznáváme, je nám to naprosto jasné, ale přesto mnozí lidé především touží po penězích. Peníze se jim staly smyslem života. Proto si připomeňme slova apoštola Pavla k Timoteovi (1 Tim 6,10-12):

★

„KÖREN VŠEHO ZLA JE CHTIVOST PENĚZ. Z TOUHY PO NICH NĚKTERÍ LIDÉ ZBLLOUDILI OD VÍRY A ZPŮSOBILI SI MNOHO BOLESTÍ. ALE TY, ČLOVĚČE BOŽÍ, SE TOHO VARUJ! ZATO USILUJ O SPRÁVEDLNOST, ZBOŽNOST, VÍRU, LÁSKU, TRPĚLIVOST, MÍRNOST. BOJUJ DOBRÝ BOJ VÍRY A DOSÁHNI ŽIVOTA VĚČNÉHO!“

K. ŠP.

(Dokončení)

Ve chvíli, kdy se mnozí z Ježíšových posluchačů pohoršili nad symbolickými slovy Učitele lásky, odešli od něho a už s ním více nechodili, povstal vzrušený apoštol Petr a zvolal: „Pane, ke komu půjdeme? Slova věčného života máš. A my jsme uvěřili a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého.“ (Jan 6,68.69) I my si klademe otázku: „Kam se obrátíme, kdybychom odešli od Ježíše?“

Ke komu půjdeme například s tíží svých životních problémů? Někdy se podobáme králi Davidovi, kterého trápily tíživé otázky. Celou noc nespál, vzpomínal na své dosavadní zkušenosti, jeho duch se svíral úzkostí. Byl tak zdrcen, že nemohl ani mluvit. Pronásledovaly ho myšlenky: „Bůh, kterému jsem vždy důvěřoval, mne snad zavrhl? Prokáže mi tu lásku, vytrhne mne z úzkosti ducha a pomůže mi vyřešit přetěžký problém? Na to moje síly nestačí!“ Bůh však slyšel jeho úpěnlivé modlitby, potěšil ho a dal mu odpověď. David vstal od modlitby s jistotou a přesvědčením: „Učiní proměnu pravice Nejvyššího!“ Ve víře šel vpřed a nakonec zvolal: „Bože, svatá je cesta tvá! Kdo je silný, veliký jako Bůh?“ (Žalm 77,1-14)

E. G. Whiteová napsala povzbuzující slova pro zkoušené věřící lidi: „Když se vás zmocňují pochybnosti, když se zdá, že vás obklopuje starost, zmatek a temnota, pohleďte na to místo, kde jste naposledy viděli světlo. Odpočiňte v Kristově lásce a pod jeho ochrannou péčí! Když hřích usiluje o nadvládu v srdci, když vina tíží na duši a zatěžuje svědomí, když nevěra zatemňuje mysl, rozpomeňte se, že Kristova milost je dostačující, aby potlačila hřích a zapudila temnotu. Když vstupujeme do společenství se Spasitelem, vstupujeme do oblasti pokoje.“ Prorok Micheáš líčí symbolickými slovy podobnou zkušenost Božího lidu — dcery Sionské: „Padla-li jsem, povstanu, sedím-li ve tmě, mým světlem je Hospodin.“ (Mich 7,8) Ježíš Kristus prožil také úzkost duše, sestoupil do největ-

Pane, ke komu půjdeme?

ších hloubek lidské bezradnosti, pocítil úplnou opuštěnost od svého nebeského Otce. Proto můžeme s důvěrou přijít k němu a svěřit se mu se všemi svými problémy. On nás po přestálém boji a po různých zkouškách obdaří svým mírem. Zjistíme, že tento pokoj nám nemůže dát nikdo jiný než Ježíš z Nazareta, dobrý pastýř a přítel sklíčených.

Nejsložitější situace vznikají na půdě rodinného a manželského života. Ke komu půjdeme pro radu, když přes naše nejlepší a nejupřímnější snahy vznikne v naší rodině neporozumění a napětí? S důvěrou se můžeme obrátit na odborníky v manželských poradnách, kteří jistě mají zkušenosti a poskytnou užitečné rady. Věřící lidé se obracejí na své duchovní pastýře, na kazatele. Mladí lidé se v první řadě utíkají o pomoc a radu ke svým rodičům. Jistě není možno nic namítat proti takové praxi, ale dříve než se svěříme se svými starostmi zkušeným lidem, měli bychom jít s plnou důvěrou k Tomu, o kterém píše prorok: „A nazváno bude jméno jeho: Divuplný rádce, Vládce pokoje.“ (Iz 9,6) Není dobré, zvláště v mladých manželstvích, svěřovat se příliš se svými rodinnými problémy. Věřící manželé se mají učit nejdříve na modlitbě, na kolenou přijít k Pánu Ježíši a svěřit mu svůj problém.

Zkušený věřící člověk může někdy dobrou radou pomoci mladým manželům, ale vždycky je v nebezpečí, že by mohl příliš zasahovat do jejich tak niterného společenství. Do manželské dvojice nepatří nikdo třetí. Jako třetí tam má svým Duchem přijít pouze Ježíš Kristus, který učinil svůj první zázrak při svatbě v Káni Galilejské. V některých rodinách mají na stěně tento nápis: „Zde je Ježíš Kristus neviditelným hostem u stolu a svědkem všech myšlenek, slov a činů.“

Stává se, že manželské svazky se přetrhaly a manželé se podobají ztroskotancům. Měli by se uchopit Krista. I ztroskotanci najdou záchranu a jistotu věčného života v Ježíši Kristu, v jeho síle mohou nést svůj těžký úděl, a jít radostně za svým Místrem. Žalmista praví o Bohu: „On proměňuje bouři v utišení!“ (Žalm 107,29) Ježíš povzbuzuje každé své smutné a zklamané dítě slovy: „Neboj se, jen věř!“ (Mar 5,36) Ztroskotanec, který našel trvalou radost v Pánu Ježíši, pak volá s dcerou Sionskou: „Padla-li jsem, povstanu; sedím-li ve tmě, mým světlem je Hospodin!“ (Mich 7,8)

Ke komu půjdeme, když zařve „silný lev“ — ďábel, nepřítel naší spásy? Ježíš o něm mluví v evangeliích jako o skutečné duchovní bytosti, plné zla. Apoštol Petr nás na něj upo-

zorňuje slovy: „Buďte strážliví! Buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by polhlil. Vzepřete se mu, zakotvení ve víře, a pamatujte, že vaši bratři všude ve světě procházejí tímž utrpením jako vy.“ (1 Petr 5,8.9) Život každého jednotlivce i církve a konečně i dějiny tohoto světa probíhají v rámci velkého sporu mezi Kristem a ďáblem. V tom boji jde o naše spasení, ale v podstatě jde o to, zda má pravdu Bůh lásky a milosrdenství, nebo jeho nepřítel. Satan už na počátku obvinil Boha z nespravedlnosti a touhu po nadvládě. Do tohoto boje vstoupil udatný Rek, který svým životem a smrtí napravil to, co svou neposlušností zničil Adam. Ježíš se stal „druhým Adamem“. První Adam, otec nás všech, zhršel a musel zemřít. My, jeho děti, musíme rovněž zemřít. Pokud žijeme na tomto světě, máme stále co činit s nepřátelskými silami zla. Jsme hříšní, a satan si činí na nás nárok. Jediný, kdo nám může dát dostatek síly v boji proti hříchu, je Ježíš Kristus. Ten řekl kdysi Petrovi: „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím!“ (Luk 22,31.32)

Ke komu půjdeme, až budeme řešit poslední životní problém, až prakticky pocítíme, že „odplata za hřích je smrt“ (Řím 6,23) a že je lidem uloženo jednou umřít? (Žid 9,27) Kdo nám dá sílu ve stáří, až pocítíme silněji i důsledky hříchů, nad nimiž jsme plně nevítelem? Kdo nás uchrání pošetilostí stáří? Před několika lety hovořil upřímný nevěřící filozof s křesťany, řekl jim: „Já jsem filozoficky nepřišel k poznání Boha. Jedno však musím upřímně doznat, že v případě nevléčitelné choroby a když se přiblíží smrt, my filozofové nemáme lidem co dát.“

Jen Ježíš Kristus je dostatečnou silou ve chvíli umírání. Jen On řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Já mám klíče hrobu i smrti.“ (Jan 11,25; Zjev 1,18) Zmrtvýchvstalý Ježíš vzkřísí také nás při svém druhém příchodu na naši zemi. Věříme-li v něj jako svého Spasitele, pak nemáme starosti s nějakým „záhrobním životem“ nebo rozplynutím se individua v nekonečném Bohu. Bible učí o skutečném osobním Bohu, o skutečném pádu do hříchu, o skutečné smrti, o skutečném zmrtvýchvstání, o věčném životě na skutečné nové zemi, kde Bůh „setře každou slzu s očí...“, kde nebude smrti, žalu, nároku ani bolesti.“ (Zjev 21,4)

Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného! Proto radostně a vděčně zpíváme:

UVĚŘILI JSME V BOHA

„Víme, že modly ani bohové tohoto světa nic nejsou... a že je jediný Bůh Otec, od něhož je všechno, a my jsme tu pro něho.“ (1 Kor 4,4,6)

Z citovaných slov dýchá na moderního nevěřícího člověka atmosféra neskutečného a dávno překonaného světa. Křesťanský Bůh pro něho již nic neznamená. Postavil ho na stejnou úroveň s pohanskými modlami. Středem pozornosti se stal člověk. Nejmutnější ovšem je, že i v současném křesťanství se Bůh často rozplývá v mlhavých lidských názorech a myšlenkách.

Před časem mne pozvali do jistého diskusního kroužku. Prý se tam scházejí lidé, kteří chtějí lépe poznat Boha. Dvakrát jsem se zúčastnil. Musím říci, že to byly rozhovory živé a pokaždé jsme se rozcházeli pozdě v noci. Přesto jsem neměl zájem o další setkání. Připadal jsem si totiž jako mezi alchymisty, kteří do zkumavek slévají různé filozofické, teologické, historické, přírodovědecké, astronomické a nevím jaké ještě ingredience, a očekávají, že objeví nějaké nové Boží tajemství.

Boha přece nelze v žádném případě vyjádřit určitými definicemi a poučkami, není ho možné postihnout lidskými pojmy, nelze ho vykouzlit církevními obřady. Kdyby to bylo možné, Bůh by byl výtvozem lidského rozumu.

Člověk „hledající“ Boha si může postesknout: Jak tedy mohu v Bohu uvěřit? Na čem mám postavit svou víru? To mám bezmyšlenkovitě a slepě přijmout nějaké učení o Bohu, které se vymyká lidskému chápání?

Naprosto ne! V bibli přece čteme, že to, co lze o Bohu poznat, je lidem přístupné a Bůh to odhalil. (Řím 1,19) Starší překlady Písma zde užívají výraz, který se v bibli často opakuje a považujeme ho za klíčový při řešení naznačeného problému **zjevení**. Pokud jsme při svém poznávání odkázáni jenom na svůj rozum, pak se trvale pohybujeme pouze v oblasti vlastních představ. Avšak i rozum zbavený

předsudků napovídá, že Někdo existuje. Fantastické uspořádání vesmíru, podivuhodné zákonitosti v přírodě a jedinečnost života svědčí o božském Autoru. Ovšem, jak se dále dočteme v citovaném oddíle bible, lze z těchto skutečností pouze odvodit, že ten, kdo to stvořil, je mocný, moudrý a věčný. To k plné víře nestačí.

Proto víru v Boha člověk nemůže budovat na tom, co sám zjistí, nýbrž na tom, co sám Bůh o sobě zjeví. A jelikož si Bůh přeje, abychom v něho věřili, zjevil nám vše potřebné. Když se někdo táže, zda člověk může nalézt Boha, je to vlastně špatně položená otázka. Bible zcela jednoznačně ukazuje, že od počátku Bůh hledá člověka. Jde o to, zda se člověk nechá Bohem nalézt a zda uvěřit tomu, co Bůh o sobě zjeví.

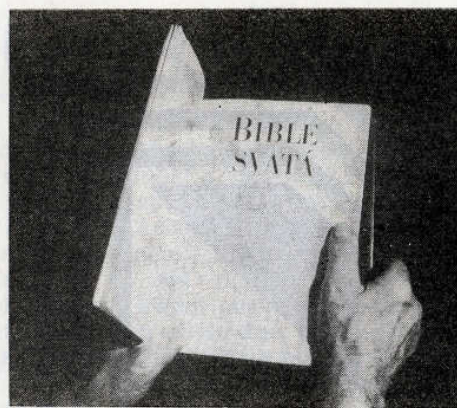
Boží zjevení „nevyzařuje do volného prostoru“, není samoučelné. Je zaměřeno na člověka a jeho smyslem není ukojení lidské zvědavosti. Bůh neodhaluje vše, co by nás zajímalo, ale zjevuje to, co potřebujeme znát a činit, abychom se znovu vrátili k němu. „Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto zákona.“ (5 Moj 29,29) Bůh zjevuje, člověk musí vnímat, Bůh mluví a člověk musí projevit ochotu nejen naslouchat, ale podle zjeveného i žít.

Musíme však připomenout: Bůh nikdy člověka nenutí. I po pádu do hříchu zůstala lidem svobodná vůle, která dovoluje svobodně se rozhodovat a podle rozhodnutí jednat.

Některé skutečnosti však rozumem nepochopíme — do této oblasti spadají především božská tajemství. Ta nikdy sami nemůžeme odhalit, a proto jsme zde odkázáni na to, co nám Bůh zjevil. Z toho vyplývá, že zjevení nelze nikdy doložit takovými důkazy, které by znemožnily jakoukoli pochybnost. Zjevení je možné přijmout pouze vírou.

Mylí se ovšem ten, kdo se domnívá, že přijmout zjevení znamená popřít rozum. Zjevení nám nepředkládá skutečnosti, které jsou proti rozumu, ale které převyšují naše chápání. Kdosi napsal, že „víra nevyžaduje obětovat rozum, ale pýchu. Jako teleskop není urážkou oka, tak víra není urážkou rozumu. Rozumovými důkazy může být člověk přiveden snad až na práh víry, ale ten práh již musí překročit sám.“

Je obtížné učinit tento krok? V co vlastně musíme uvěřit, abychom se za ten práh dostali?

V žádném případě se nelze spokojit s vírou, která uznává pouze Boží existenci. Na hodnotu takové víry, která vlastně Boží zjevení nevnímá a podle něho nejedná, ukazuje Písmo s varovným upozorněním: „Ty věříš, že je jeden Bůh. To je správné. I démoni tomu věří, ale hrozí se toho.“ (Jak 2,19) V epistole k Židům je naznačen nutný aktivní vztah mezi zjevujícím se Bohem a naslouchajícím člověkem: „Bez víry není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají.“ (11,6) Nejde o to v Boha jenom věřit, ale Bohu důvěřovat. Nežádá, abychom ho pouze uznali, ale abychom s ním navázali kontakt a odpovídali na jeho oslovení.

Především se nám představuje jako Stvořitel. Uznat ho jako Stvořitele světa však znamená uznat ho také jako Pána světa. Je-li svrchovaným Pánem, pak je také Pánem každého z nás. Jestliže je původcem a dárce života, pak mu patří i můj život. Bůh to s člověkem myslí dobře. Nejde mu jen o to, aby lidé „nějak“ žili a skomírali. Všechno, co stvořil, podřídil pevným řádům a nám lidem k nim vydal jasné směrnic. Nazýváme je příkázáními. Bůh je nevydal proto, aby ukázal, že umí rozkazovat, ale aby nás poučil, jak máme uchovat, bohatě naplnit a správně využít život, který nám daroval. Proto nám vlastně svými příkázáními neříká, že od nás něco požaduje, ale zjevuje nám jejich prostřednictvím, že nám něco dává. Tato skutečnost dokazuje, že Bůh je láska. Láska je podstatou jeho bytí.

„Bůh nežádá, abychom něčemu věřili, aniž by dal dostatek důvodů, na nichž můžeme svou víru založit. Jeho existence, jeho povaha a pravdivost jeho slova jsou doloženy svědectvími, jež se dovolávají našeho rozumu; takových svědectví je dostatek. Bůh však přesto ponechal možnost pochyb. Ti, kdo chtějí pochybovat, najdou k tomu příležitost; ale ti, kdo skutečně chtějí poznat pravdu, najdou dost důvodů, o něž mohou opřít svou víru.“ (E. G. Whiteová: Cesta ke Kristu)

My jsme našli tyto důvody, poznali jsme, že Boží slovo je pravdivé, přesvědčili jsme se o Boží lásce, a proto jsme uvěřili.

JIRÍ DREJNAR

Pokračování ze str. 4

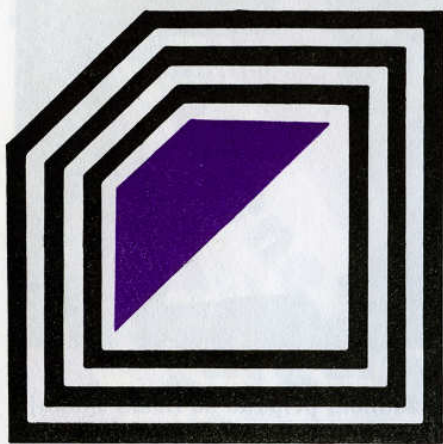
Ó nemít tebe, Jezu nejmilejší a drahé krve tvé nejvýmluvnější, kde hříchů svých mám odpuštění vzítí?

Kam měl bych jít?

Já nevěděl jak ujit hoři svému, již však se vinu k srdci laskavému; jen ty jsi moje útočiště, skála nad všechny stálá.

MILOSLAV ŠUSTEK

Boží slovo

MINULE JSEM SLÍBIL, ŽE SE ZAMYSLÍME nad výrazem „Boží slovo“. Přiznávám, že jsem si ani pořádně neuvědomil, co slibuji. Teď, když přemýšlím jak a odkud začít, jsem na rozpacích. Začít moudrými citáty věhlasných mužů? Začít racionalistickým dokazováním a snášet vědecky doložené pravdy? Postavit se hned na začátku proti těm, kteří o Božím slovu pochybují, nebo je úplně odmítají? Ne, tak takhle určitě ne.

Nejde nám o dokazování, ale o poznávání. Zdá se, že dnešní svět svým poznáním stojí téměř na hranicích lidských možností. Avšak opravdu moudří lidé přiznávají, kolik ještě neprobádaného, nevyzkoumaného a nedokázaného leží před námi. Myslím, že naši pradědové byli v tomto ohledu mnohem sebejistější. Pryč jsou časy jasných představ devatenáctého století. Skutečné poznání totiž nevede k slepé sebejistotě, ale k pokoře.

Když teď přemýšlím o tom, co všechno člověk umí a zná, slyším Sokratův citát: „Vím, že nic nevím.“ Ale Sokrates své filozofování neskončil touto větou. Platón a později Aristoteles pokračovali ve filozofii bez pocitu marnosti. Ještě dřív, než se vám svěřím se svým poznáním Božího slova, chtěl bych se zamyslet nad termínem „slovo“ všeobecně.

Slovo je prostředek k dorozumívání. Slovo je víc než výkřik opice v džungli. Je dokonce víc než naučené povídání papouška v kleci. Slovo dělá pořádek v myšlenkách člověka, protože je formuluje. Slovo je obrovský dar, s kterým se lidé učí zacházet po celý život. A už jsme u prvního problému. Lidské slovo nebylo a není vždy hodnověrné. Bůh dal člověku řeč, dar slova, právě proto, aby měli lidé k sobě navzájem blíž. Je však smutné, že lidské slovo v dějinách světa způsobovalo znovu a znovu nedorozumění.

Začalo to velmi dávno u Babylónské věže. Možná, že už dříve, ale u nesmýslných stavby na šineářské pláni se vše vyhrotilo. V bibli je věnováno události zmatení řeči všeho všudy devět veršů. Lidé si přestali rozumět.

Každý mluvil jinak. Přečtete si ten příběh. Je napsán v 1 Moj 11, 1-9 a končí moc smutně. „I rozebral je Hospodin po celé zemi...“

Člověk sám se stal měřítkem svého rozhodování, a tak i v řeči myslel jen na sebe a na svůj prospěch. Dějiny ukazují, jak často bylo daleko od slov k činům. Největší problém člověka spočíval v tom, že se něco jiného říkalo a něco jiného dělalo.

Dějiny světa jsou svým způsobem dějinami zápasu lidského slova s lidským jednáním. Jistě se na mne nebudete zlobit, když připustím, že stále máme problémy s přizpůsobováním činů slovům. Dokonce se mi zdá, že za ta staletí jsme se stali mistry slova, zatímco činy... Raději si je sami před sebou omluvíme.

Nejde mi o poučování. Chtěl jsem jen zdůraznit obrovský kontrast mezi lidským a — ano, teď už užiji ten přívlastek — Božím slovem.

Minule jsem napsal, že je chápu jako jediný pevný bod ve vesmíru, jako jedinou jistotu v nejistotách života. Někomu se může zdát mé tvrzení hodně odtaziť. Asi proto, že se Boží slovo nedá pohlédit jako lak nové škodovky. Boží slovo je možná méně konkrétní než naše výplatní páska. Úžasné však je, že Boží slovo k nám nepromlouvá přes nějaké hodně složitě šifry nebo tajemná zaklínadla. Snad se vám to bude zdát paradoxní, ale Boží slovo užívá docela obyčejná lidská slova. V některých lidech to vzbuzuje nedůvěru. Mají přece s lidským slovem své zkušenosti. Ve mně to však naopak vyvolává radost, že je Boží slovo tak prosté a jednoduché. Není tedy nic jednoduššího a krásnějšího než se domluvit s autorem Božího slova stejně lidsky jako třeba se svým vlastním otcem. Vím, dodnes jsou lidé, kterým se Boží řeč, zprostředkovaná nám lidem lidskou řečí, zdá být nehodnověrná. Snaží se proto znovu a znovu — není mi jasné podle jakých zákonitostí — odhalovat a odšifrovávat Boží řeč k člověku. Zapomínají, že objevování Božího slova záleží spíš v trpělivém naslouchání.

A teď už myslím na Boží slovo zjevené lidem lidským slovem. Slovem, se kterým máme tak špatné zkušenosti, ale kterému rozumíme. Boží slovo zjevené lidským slovem — to je bible. Jsou to zvláštním způsobem dohromady seřazené knihy z velmi dlouhého časového údobí. Věřím, že si na stránkách našeho časopisu o bibli ještě něco povíme. Ale zůstat jen u té vzácné knihy by bylo skutečně velmi málo. Boží slovo se projevuje i jiným způsobem. Jeho vliv můžeme vyzkoušet sami na sobě. Věřící lidé tomu říkají osobní zkušenost s Bohem. Dodávají také, že není nad to. Tady je však jeden problém. Osobní zkušenost nelze předat.

Na Ostravsku jsem často slyšel vyprávět horníky o práci. Z jejich povídání jsem poznal, že jde o práci velmi těžkou, namáhavou a špinavou. Když

přemýšlíme
uvažujeme
hledáme

jsem však sám poprvé sfáral do dolu, poznal jsem, jak přes všechny informace havířů byla moje představa o práci v podzemí zkreslená.

To platí i o zkušenosti s Bohem a jeho slovem. Musíme sami vyzkoušet sílu Božího slova. Vždyť proto také hovoříme o zkušenosti.

Snad se vám moje rada zdá zbytečná. Možná, že se někomu mé vyprávění o Božím slovu zdá málo srozumitelné. Říkáte si: „Jak mám slyšet Boží slovo? Jak mu uvěřit?“

Vzpomínám si na jednu událost ze svého života, která by vám — přes můj pesimistický pohled na přenosnost poznání o životě — mohla podkrýt, co chápu — kromě všeobecně uznávaných představ — pod pojmem Boží slovo.

Můj tatínek kdysi pracoval na Vranovské přehradě. Nemohl si v žádném případě stěžovat na jednotvárnost zaměstnání. Jednou natíral dna lodí suříkovou barvou, podruhé zase prodával lístky na lodích, vezoucích turisty na hrad Bítov. Jindy psal reklamní poutače pro bufet na hrázi. Nevím, jak se to zamlouvalo tatínkovi, ale mně ano. A moc.

Vždy, když autobus dojel až na hráze přehrady, pocítoval jsem mrazení v zádech při pohledu na množství mírně zvlněné vody. To víte, sedmiletý suchozemský človíček! V létě jsme se celá rodina nastěhovali do prosté ubytovny u přehrady. To byla krása! Tatínek nás někdy k večeru brával na projížďku malou dřevěnou lodí. Doprostřed jezera vesloval a pak nám, bratrovi a mně, předal vesla, ať to zkusíme sami. Radost z toho, že jsme my dva dali loď do pohybu, zatlačila i patřičnou bolest v rukou. Jednou, když jsme zase seděli v lodičce a veslovali, narudlou oblohu zbarvenou zapadajícím sluncem profal blesk. Od severu se hnaly mraky. Za chvíli se zvedl vítr. Vlnky, před chvílí docela nevinné, se změnilly v nepřijemné vlny. Nám, malým dětem, byla najednou vesla k ničemu. Dostali jsme strach. Teď se zase zabýšelo a hrom zněl mnohem zřetelněji. Přijde bouřka! Co teď? Maminka seděla na zádi loďky, v rukou chovala našeho nejmladšího bratra. Byl ještě v peřince. Vpředu seděl tatínek. Zvídavě se na nás díval. Co uděláme? To musel být pohled. Zápasili jsme s vesly, ale naši loďku unášely vlny dál a dál od břehu.

Zoufale jsem se podíval na tatínka. Pochopil můj pohled. Vstal, poslal nás sednout si na příď a sám se opřel do vesel. Nikdy nezapomenu na ten pocit. Na otce jsme se mohli spolehnout.

PŘÍTEL DO KAŽDÉHO POČASÍ

Většina čtenářů bible si časem zvlášť oblíbí některou z biblických postav. Obvykle to bývá někdo z velkých a význačných mužů nebo žen biblických dějin — Abraham, Josef, Rut, Daniel, Ester, Petr, Pavel nebo Jan. Avšak i méně známé osobnosti bible prožívaly zkušenosti, z nichž se můžeme mnohému naučit. Jednou z takových málo známých osobností bible je Aristarchos, o němž můžeme v celém Novém zákoně nalézt jen pět letmých zmínek. Přesto jeho život zářně představuje zásady křesťanské služby, které platí i pro nás dnes.

Aristarchos žil v hlavním městě Makedonie, v Tesalonice. Zvěst o Kristu zřejmě slyšel poprvé z úst apoštola Pavla, který uposlechl „makedonské volání“. Evangelium hlásal také v hlavním městě, velkém obchodním a správním středisku provincie. Uvěřilo poměrně málo lidí a tvrdé pronásledování Pavla záhy přinutilo, aby Tesaloniku opustil.

Lukáš, pisatel knihy Skutků, srovnává Tesalonické s obyvateli Beroje, města dále na jihozápad, kteří „každý den zkoumali Písma“, aby se přesvědčili, zda apoštol Pavel hlásá pravdu. (Sk 17,11) Srovnání vyznívá pro tesalonické nepříznivě, přesto i v Tesalonice vznikla malá skupina křesťanů.

Od svého obrácení se Aristarchos zřejmě stal věrným společníkem a průvodcem apoštola Pavla. Nedlouho po svém obrácení prožil s dalším Pavlovým spolupracovníkem Gaiem hrůzostrašnou zkušenost.

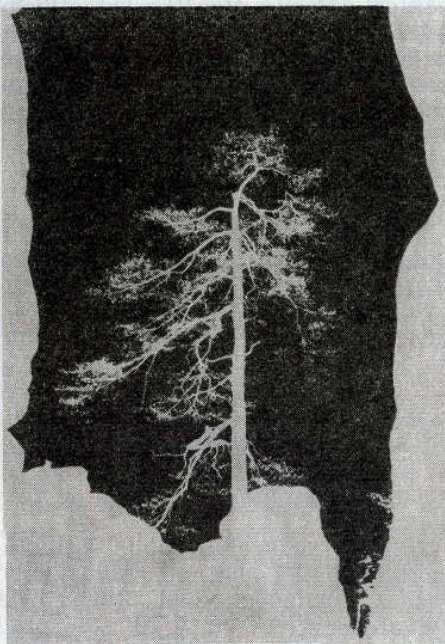
Spolu s Pavlem se dostali do Efezu. Tam proti nim zlatník Demetrios přímo dábelky rozeštal dav, který chtěl zničit Pavla a celé jeho dílo. Protože však Pavla nenašli, popadli Gaia a Aristarcha a vlekli je na veřejné prostranství. (Sk 19,29) Bůh použil k jejich záchraně moudrého městského úředníka, takže se oba nakonec dostali znovu na svobodu.

Pro člověka, který se plně a důsledně neodevzal věci, by takový zážitek mohl být dostatečnou omluvou a argumentem, aby se s apoštolem Pavlem rozešel. Spolupracovat s Pavlem znamenalo vystavovat se trvalému nebezpečí. Aristarchos však stál věrně a vytrvale na straně Božího díla, svůj život zasvětil věci evangelia a byl ochotný i nadále snášet riziko s Pavlem.

Znovu se s Aristarchem setkáváme ve zprávě Skut. 20,4 jako se členem nebezpečné výpravy, která měla chudým věřícím v Jeruzalémě doručit sbírku z maloasijských a evropských sborů. Podobná výprava a přeprava značného obnosu jistě nebyla bezpečná. Apoštol Pavel projevil vůči Aristarchovi velkou důvěru, jestliže jej vybral pro tak odpovědný úkol. Prá-

vě na závěr této výpravy do Jeruzaléma byl Pavel uvězněn.

Aristarchos zřejmě zůstal s Pavlem po celou jeho dobu jeho uvěznění, protože se Pavel o něm zmiňuje jako o svém pomocníku a společníku na cestě do Říma, kam se apoštol odvolal k nejvyššímu soudu. „Nastoupili jsme na loď z Adramytteia, která měla plout do přístavu v provincii Asii, a vypluli jsme. Byl s námi Makedoňan Aristarchos z Tesaloniky.“ (Sk 27,2) Právě zde můžeme plně poznat pova-

hu a oddanost Aristarcha. Apoštol Pavel si mohl podle římského práva s sebou i jako vězeň vzít svého osobního lékaře a jednoho otroka. Lukáš, lékař a pisatel knihy Skutků, cestoval spolu s Pavlem zřejmě jako jeho osobní lékař a zůstal s ním i během pobytu v Římě. (Kol 4,14) Pak ovšem Aristarchos Pavla doprovázel jako jeho sluha nebo otrok, tak tomu bezpochyby rozumělo jejich okolí.

Na cestě do Říma prožili spolu další velkou zkoušku víry. Loď, na které pluli, v bouři ztroskotala u maltského pobřeží. Avšak v nové zkoušce měl Aristarchos novou příležitost se přesvědčit, že Bůh odměňuje upřímnou víru a oddanost svých následovníků.

Aristarchos zůstal s Pavlem po dobu jeho uvěznění v Římě. V závěrečném pozdravu krátké epistoly Filemonovi apoštol Pavel jmenuje své „spolupracovníky“ Marka, Aristarcha, Démase a Lukáše (Filem 24). Zpočátku Pavla ve vězení podporovali nejméně tyto jeho čtyři přátelé. Jeden z nich však později zmalomyslně a opustil je: „Demas mne totiž opustil, protože více miloval tento svět.“ (2 Tím 4,10)

Pátou zmínku o Aristarchovi nacházíme v epistole Kolosenským. Z této

zmínky ještě plněji vyzařuje Aristarchova oddanost a věrnost. „Pozdravuje vás můj spoluvězeň Aristarchos...“ (Kol 4,10) Aristarchos se posléze sám stává vězněm, možná dobrovolně, možná to byl důsledek přátelství k Pavlovi. Velmi pravděpodobně zůstal s Pavlem až do dne, kdy krutý císař Nero nechal Pavla popravit.

Pět stručných zmínek, a přece prozrazují lidský charakter. Nevíme o tom, že by někdy přednesl nějaké kázání nebo napsal některému sboru dopis, velmi pravděpodobně však doručil mnohé Pavlovy dopisy sborům i jednotlivým křesťanům — dopisy, které mají pro křesťany dodnes velkou cenu. Aristarchos se osvědčil jako pravý a věrný Boží služebník. Neznechutilo jej nepřátelství, nezmalomyslnily jej těžkosti, zůstal rozhodný a silný i za nejméně příznivých okolností. To všechno proto, že se cele odevzdal Pánu Ježíši.

Dokázal, že je ochotný vykonávat i nenápadnou a lidmi často nedocenenou službu. Nevím, zda bychom našli lepší příklad člověka, který v plnosti přijal a uplatnil důležitý dar Ducha svatého, dar služby. (1 Kor 12, 28) Podobně jako David, chtěl raději stát u dveří Božího domu, než jít po cestě vlastních sobeckých zájmů a lidské slávy. Aristarchos nám připomíná, že se nemusíme stát velkými kazateli jako Pavel ani nemusíme k rozvoji Božího díla přispět něčím mimořádně významným a přece každého z nás Pán povolává ke službě a spolupráci. Každý máme sloužit tím, čím můžeme, i když je to třeba služba nenápadná a v lidských očích skromná. Nehledme v tomto smyslu na lidské hodnocení, uznání nebo pocty. Pro Aristarcha byl vzorem Ježíš Kristus, který na naši zemi „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mar 10,45)

Aristarchos byl možná tím posledním lidským přítelem, se kterým se apoštol Pavel rozloučil před popravou, možná právě s tímto věrným přítelem si vyměnili poslední přátelské objetí, několik slov povzbuzení na rozloučenou, poslední rady. Pak ovšem Pavel při svém vzkříšení bude také mezi prvními z vykoupěných hledat právě Aristarcha. I když lidské hodnocení nikdy Aristarcha necenilo, nepochybují, že Pán bohatě ocení a odmění jeho věrnost.

Bible nám radí: „Všechno, co můžeš vykonat, konej podle svých sil.“ (Kaz 9,10) Vždy najdeme příležitost k užitečné práci a službě. Může to být něco skromného, čeho si ostatní ani nepovšimnou. Příklad Aristarcha však dokazuje, že každý z nás můžeme přispět k rozmachu Božího díla byť jen zdánlivými maličkostmi. -kn-

OD ABRAHAMA PO JEREMIÁŠE

V létě roku 1984 organizovala adventistická Adrewsova univerzita archeologickou expedici do Jordánska. Pětasedmdesátčlenná výprava pracovala v oblasti Tell el-Umeiri asi 10 km od hlavního města Jordánska Ammánu. Expedice se rozdělila na dvě skupiny. První prozkoumávala samotný tell — návrší, na němž stávalo starověké sídliště. Druhá skupina prohledávala okolí v okruhu pěti kilometrů. Výsledky, kterých obě skupiny dosáhly, mají význam nejen pro archeologii Jordánska, ale také pro biblickou archeologii.

Doposud nemůžeme s jistotou říct, jak se Tell el-Umeiri jmenovalo v biblických dobách. Někteří archeologové se domnívají, že by mohlo jít o amonitské město Ezebon (viz 4 Moj 21, 21-30). Jiní odborníci mají za to, že by se mohlo jednat o biblické město Abel-keramin (viz Soudců 11,33). Jazykově může být slovo Umeiri příbuzné se slovy Gomora, Amri nebo Amram. Pravděpodobněji je však odvozeno od semitského termínu, který znamená: „hojný, bohatý, oplývající, přetékající“. Pokud je tento předpoklad správný, je to zřejmě nárazka na vodní pramen, který na pahorku vyvěrá, na jediný přirozený vodní zdroj mezi Ammánem a Madabou.

Cíle expedice

Co výprava hledala, nač se především soustředila? Předně sledovala stopy po napětí, které v dané oblasti existovalo zřejmě od nejstarších dob — napětí mezi procesem postupného usazování obyvatelstva, přechodem k ušedlému zemědělství a opětným návratem ke kočovnému pastevectví. Archeology zajímalo, jak často se způsob života obyvatel oblasti měnil a do jaké míry; co tyto změny zapříčinilo, ovlivňovalo nebo brzdilo. Čínilo si také otázky, zda některou část daného procesu zaznamenala bible nebo jiné starověké písemné památky.

Západní pevnost: úsek A

Skupina pod vedením J. Lawlora pracovala na nejzápadnějším okraji náhorní plošiny tellu, kterou expedice označila jako úsek A. Očekávali, že tam najdou opevněnou vstupní bránu. Všechny čtyři sondy však prokázaly, že se jedná o vnitřní zdi a místnosti rozsáhlé stavby, kterou expedice pojmenovala „Západní pevnost“. Byla postavena asi v 7. století před Kristem, tedy v posledním období osídlení.

Stavba byla postavena zřejmě ve dvou etapách. Podlahy tvořila udusaná hlína. Skupina našla během vykopávek mnoho nejrůznějších předmětů — několik rozbitých nádob, které se však daly úplně sestavit, kamené koule, paličky, drtiče, brousky, přívěsky, figuríny, šatovou sponu, kosmetické palety, stěrky apod. Rozsáhlost stavby a tloušťka jednotlivých zdí (až 1,65 m) dokazují, že nešlo o běžné obydlí. Teprve pozdější rozsáhlejší průzkum objasní, zda šlo o budovu obrannou, správní nebo zda sloužila nějakému jinému účelu.

Západní opevnění: úsek B

Na západní straně je tell oddělen od hřebene kopců nehlubokým sedlem. Snadno lze předpokládat, že to bylo nezranitelnější místo v obranném systému. Vedení expedice logicky očekávalo, že se tam najdou doklady nějakého opevnění a obranných systémů. Další část expedice provedla na svahu sedla pět sond. Podle očekávání opravdu odkryli nejméně pět nebo šest obranných systémů z doby železné.

Nejvýše ve svahu, poblíž úseku A, odkryli zbytky obranné hradby nebo věže z nepálených cihel. Stavba byla vytvořena zřejmě už v 10. stol. před Kristem, i když jí používaly také další generace. Dále skupina odkryla dvě souběžné zdi, z nichž vnější je 2 metry silná, zřejmě se jedná o součást celkového opevnění. Prostor mezi hradbami byl rozdělen do komůrek. Jednu takovou komůрку, původně zřejmě sklad, expedice prozkoumala. Mezi spoustami popela, svědčícími o násilném zničení, archeologové našli tři velké skladovací džbány z doby železné. Našli také nádobu s několika semeny ječmene a lnu. Semena jsou mnohem větší, než by se očekávalo, to svědčí o závlahovém zemědělství v oblasti.

Severní terasa: úsek C

Původní městské hradby, které dnes ohraničují náhorní plošinu tellu, sestupují na severní straně pahorku mnohem níže, aby zahrnuly také vodní pramen, o kterém jsme se již zmínili. Je pochopitelné, že obyvatelé města chtěli mít zdroj vody pod svou kontrolou. Zpočátku měli archeologové při pohledu na obnaženou skálu v těchto místech dojem, že by tam mohly být hrobky z doby železné. Průzkumem se nic takového nepotvrdilo. Skála je rozrušená erozí a zřejmě také dřívější těžbou stavebního

kamene. Zřejmě už v dřívějších dobách byly zříceniny využívány jako zdroj stavebního materiálu. V okolí pramene však skupina našla mnoho úlomků keramiky, dokonce celý džbánek ze třetího tisíciletí před Kristem. V nejnižší části tohoto úseku našla skupina archeologů pozůstatky hradby nebo dokonce věže pocházející z doby Mojžíše. Teprve další podrobnější průzkum objasní, co vlastně archeologové na tomto místě odkryli.

Nižší severní terasa: úsek D

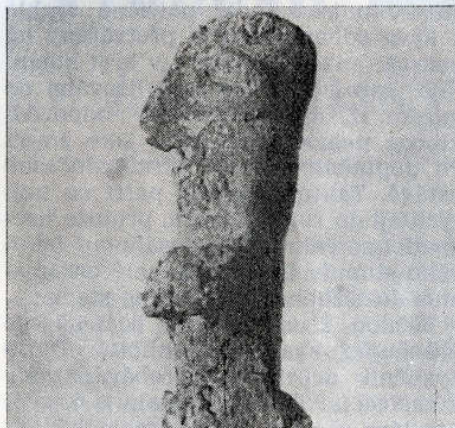
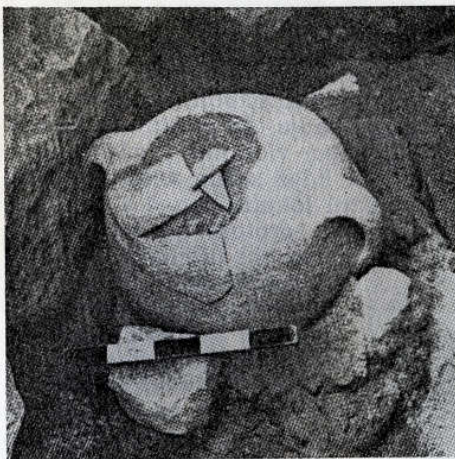
Jižní svah tellu tvoří vlastně několik teras. Další skupina expedice pracovala na jedné z nich. Vybrali si tu nejrovnější a nejširší terasu (šíře 20 až 30 m). Prokázalo se, že jde o obytnou část, obývanou až do dob patriarchů (konec třetího tisíciletí před Kr.).

Archeologové rozpoznali nejméně pět etap osídlení. Nejlépe se zachovaly stopy po osídlení z období kolem roku 2000 př. Kr. Archeologové odkryli dva obytné domy o půdorysu zhruba čtyři krát čtyři metry. Obě domy stály v plochých prohlubních půl až tři čtvrtě metru pod úrovní okolního terénu. V obou případech našli schodiště, které umožňovalo vstup do domu. Schody jsou vyhlapané, svědčí o tom, že sloužily dlouho. Vchody jsou umístěny směrem ke svahu a v závětrí. Podlaha je z udusané hlíny, v koutě je jáma na popel a odpadky. V každé podlaze je také kamenný základ pro sloup, který podpíral trámovou konstrukci stropu. Sloup stál uprostřed místnosti asi 1,6 až 1,8 m od vnějších stěn. Trámový strop byl pobit rákosím a omítnut. Expedice našla na podlahách místností zbytky omítky a kousky rákosu.

Nalezené předměty

Expedice našla mnoho nejrůznějších předmětů pocházejících z celého dlouhého období biblických dějin. Velké množství keramických úlomků a několik desítek celých nádob, mnoho kamenných předmětů a nástrojů. Jednu čtvrtinu z pěti set nalezených předmětů tvoří předměty původně určené pro domácnost: mlýnské kameny, brousky, drtiče, hmoždíře, nože, špice, lžice, závaží apod.

Polovina z nalezených předmětů se řadí mezi výrobní nástroje, pomůcky k předení a tkaní, stěrky, řetězy, dále zbraně a neurčitelné předměty. Expedice objevila překvapivě mnoho šperků a kosmetických pomůcek a také několik kultických předmětů, většinou různých figurek. Zbývající část řadí

me k oděvům — knoflíky, spony, jehlice, hračkám — vozík na kolečkách, k zemědělským nástrojům a různorodým předmětům.

Pečeť se jménem krále Baalise

Při prosévání materiálu z výkopu z náhodné sondy na náhorní plošině objevil člen expedice malý keramický kužel s kresbou a nápisem. Vedoucí úseku Larry Herr rozluštil nápis: „Milkom-ur služebník Baal-jaše.“ Amonitské písmo a kresba — okřídlený skarabeus korunován Sluncem a Měsícem — jsou typické pro 7. a 6. stol. před Kristem. L. Herr v oficiální zprávě o nálezů uvádí dobu vzniku kolem roku 600 př. Kr.

S oběma jmény se v biblické archeologii setkáváme poprvé. Jméno majitele je buď „Milkom-or“ — Milkom je světlo, nebo „Milkom-ur“ — Milkomův plamen. Překvapivě je to vůbec první archeologický doklad jména velmi známého amonitského boha Molocha, v tomto případě jako součást vlastního jména člověka. Majitel byl významný vládní úředník. Titul „služebník“ krále označuje vždy vysoce postavenou osobu u dvora. Se jménem krále, které následuje, se v biblické archeologii setkáváme také poprvé. „Baál-jaša“ — baál spasí nebo „Baál-jiša“ — baál je spasení. Je to první a zatím jediný mimobiblický doklad existence amonitského krále Baálise, o němž se zmiňuje Jeremiáš 40,14.

Rozdíl mezi pravopisem jmen na pečeti a v knize proroka Jeremiáše můžeme chápat jako úmyslnou změnu, která měla odstranit pohanskou „teologii“ z biblického zápisu. Možná však jde o neúmyslnou změnu — o fonetický zápis jak jméno slyšeli Židé v amonitské výslovnosti.

Další objevy v okolí Tell el-Umeiri

Jak jsme na počátku uvedli, expedice se rozdělila na dvě části. Zatímco první část prováděla výzkum na samotném tellu, druhá polovina prozkoumávala okolí. V okruhu pěti kilometrů okolo Tell el-Umeiri vybrali náhodně 38 míst každé o ploše 200 čtverečních metrů a podrobně je prozkoumali, zmapovali a popsali. Všimli si zvláště půdních podmínek, množství vláhy a sledovali, které druhy rostlin rostou v určitém prostředí.

1. Skladovací džbán z doby železné
2. Kulturní figurka
3. Pečeť se jménem krále Baálise, zvětšená fotografie, ve skutečnosti má pečeť průměr 19 mm
4. Kresba pečeti

Objevili mnoho zajímavého. Některé jejich objevy stojí za zvláštní zmínku. Na jednom z náhodně zvolených studijních stanovišť odkryli stopy po starověkém sídlišti. Další podrobný průzkum zřejmě toto místo označí za nejstarší, největší a nejbohatší sídliště z doby kamenné doposud objevené v Jordánsku. Dnes je celé původní sídliště obdělávaným polem. Členové archeologického týmu během krátké doby našli na poli mnoho kamenných sekyr a dalších kamenných nástrojů.

Na zalesněném kopci jižně naproti Tell el-Umeiri našli pozůstatky strážní věže o půdorysu 12 metrů čtverečních. Věž byla postavena v době bronzové. Obyvatelé níže položeného sídliště ji mohli potřebovat ke sledování toho, co se dělo na Madabské planině.

Skupina také objevila doposud neobjevenou stanicí na římské cestě císaře Trajána „via nova“. Odkryli část původní silnice a tři milníky. Tím také mohli odborníci upřesnit, kudy „via nova“ vlastně vedla.

Dále našli pozoruhodné kolumbárium vytesané ve stráni kopce. Kolumbárium pochází z byzantského období. Tvoří jej dvě místnosti, které zabíhají více než 15 metrů do skály. V obou místnostech jsou stovky mělkých výklenků, kam byly ukládány pohřební urny.

Podarilo se také objevit několik hřbitovů z „klasického“ období, tedy z doby Říma a Byzance. Našli několik otevřených hrobů a dokonce jeden téměř nepoškozený hrob uzavřený přívalovým kamenem.

Archeologické poznatky k Izaiášově písni o vinici

Téměř na polovině zkoumaných míst archeologové našli malé čtvercové nebo v méně případech kulaté věže. Někdy na ně navazovaly další stavby — ochranné zidky, cisterny, lisy na víno a hromady kamení. Většina pochází z doby železné (1200 až 500 před Kr.). Nejčastěji to byly stavby tak malé a nevhodně situované, že nemohly sloužit vojenským účelům. Dnes, zřejmě jako ve starověku, vzhlíží ze strání kopců na pole a obydli rolníků. Velmi pěkně ilustrují práci majitele vinice, jak ji popisuje prorok Izaiáš (viz Iz 5,1-7). Díky spolupráci archeologů a odborníků v zemědělství starověku víme docela dobře, jak vypadalo zemědělství v době proroka Izaiáše a můžeme mnohem lépe rozumět jeho výrokům. Archeologie opravdu pomáhá lépe chápat a přesněji vykládat Písmo, i když se její dílčí výsledky mohou zdát nepatrné a konkrétní práce v terénu nepřilíš zajímavá.

-r-

TRPÍTE ŽÍZNÍ?

Žízeň! Jak strašné slovo pro člověka, který se nemůže napít. V bibli čteme o Samsonovi: „Dostal nesmírnou žízeň a volal k Hospodinu... mám umřít žízní?“

Žízní trpí lidský organismus tehdy, když se mu nedostává patřičné množství tekutin potřebných pro normální běžné děje vnitřní mezibuněčné látkové výměny.

Nejčastěji člověk trpí žízní v případech, kdy delší dobu nepil žádné tekutiny nebo když ztratil mnoho tekutin z těla potem. K silnému pocení dochází u pracujících v horkých provozech, dále všude tam, kde je teplota okolí mnohem vyšší než teplota lidské pokožky. K mohutnému pocení dochází také při některých onemocněních, zvláště z nachlazení. Žízeň však přichází i z neznámé příčiny. Právě tato žízeň může být jedním z prvních příznaků nějakého vnitřního onemocnění. Příčinu této žízně musí odhalit odborný lékař.

Voda v lidském těle hraje důležitou roli. Voda tvoří až 60 procent váhy těla dospělého člověka, u novorozence dokonce dosahuje až 80 %. Voda je důležitá pro četné chemické mezibuněčné děje. Většina živin je rozpustná ve vodě, dostává se přes zažívací trakt do krve, krev omývá všechny buňky v těle a přivádí kyslík a patřičné výživné látky k jednotlivým buňkám a tkáním. Nedostane-li se tělu náhrady za vyloučené tekutiny, pak dochází k pocitu žízně. Lidský orga-

nismus nevydrží bez příjmu tekutin více než šest dní, po této době umírá na vnitřní vysušení a zástavu základních dějů látkové výměny.

V našem těle neustále dochází k výměně molekul vody. Voda odchází, ta obsahuje odpadové produkty látkové výměny, známe ji ve formě potu, moče apod. Dospělý člověk denně vypije, aniž si to uvědomuje, kolem dvou litrů tekutin — obsažených ať již v různých nápojích a potravinách. V lidském těle je voda vázána na různé buněčné struktury, neustále omývá jak vnitřní, tak i zevní buněčný prostor každé buňky. Voda je dokonce obsažena i v kostech. Převážně jsou molekuly vody vázány na různé soli obsažené v našem organismu. Manuálně pracující člověk, pohybující se v horkém prostředí, vypotí během pracovní doby za den až 10 litrů tekutin. Toto množství uniklé tekutiny spolu s mineráliemi musí však co nejrychleji svému tělu dodat zpět, chce-li, aby mohl pracovat stále naplno a bez závad. Jak jsme si již uvedli, nesmí dojít ke stavu vysušení tkáňových buněk. Při úporném pocení neodchází z těla jenom voda, odcházejí i důležité minerální látky. Vědci zjistili, že dochází k úniku některých bílkovinných důležitých látek, cukernatých složek, vitamínů, zvláště vitamínu B1.

Odstranit dlouhodobou žízeň není tak jednoduché. Musí se nejdříve najít pravá příčina této žízně. Nejčastěji

jde o vnitřní onemocnění, trvá-li žízeň po několik dní, i přestože člověk zahání žízeň sodovkou, minerálními vodami, ovocnými nápoji, čaji apod. Velmi nápadné je, že postižený člověk pije mnohem více než předtím. Není vzácností, když začne náhle pít i tři až pět litrů tekutin denně a stále není spokojen, protože ho trápí žízeň. To jsou alarmující příznaky několika vnitřních onemocnění, nejčastější z nich je cukrovka, latinsky diabetes mellitus. V lidské krvi se při tomto onemocnění hromadí cukernaté látky, protože není dostatek hormonu zvaného inzulin, který je za normálních okolností u zdravého člověka produkován ve slinivce břišní. Cukernaté složky nejsou tudíž patřičně rychle z krve odbourávány a přetvářeny na energii, cukr se doslova v krvi kumuluje. Tato změna je signalizována do mozku. Z mozku vychází odpověď, kterou nemocný pocítuje jako žízeň. Po doplnění tekutin žízeň dočasně ustává. Takto nemocný patří co nejrychleji do rukou lékaře, protože hromadící se cukr může dosáhnout takového stupně, že přivede celý organismus do těžkého zdravotního stavu.

Běžnou žízeň nejlépe hasí nápoje obsahující kyslíčnk uhlíčitý. Tento kyslíčnk urychluje vstřebávání vody v zažívacím ústrojí, roztahuje krevní kapiláry v celém těle, napomáhá tak v hojení nemocných tkání zvýšeným přívodem krve do rozšířených kapilár. Člověk trpící žízní nemá náhle vypít velké množství tekutiny, například dva litry najednou. Žaludek se v tomto případě musí rychle roztáhnout. Některým lidem se může z tohoto důvodu udělat špatně a starší člověk může upadnout i do kolapsového stavu. Nápoj máme pít i za velké žízně nebo při vyčerpávajícím vedru po malých dávkách, jednu skleničku nebo šálek s několikaminutovými přestávkami. V tomto případě má žaludek dosti času na zpracování a rozmístění tekutin do dalších částí zažívacího ústrojí.

Pamatujme, že člověk, který chce být dlouho zdravý, potřebuje denně vypít šest šálek pitné, nejlépe čisté pramenité vody. Minerální vody jsou velmi zdravé, protože dodávají nejrychlejší minerální látky našemu tělu. Voda a minerální soli napomáhají vydatně fyziologickému průběhu vnitřní látkové výměny. Patřičné množství tekutin v lidském těle způsobuje normální zdravý průběh všech základních dějů v lidském organismu. Pamatujme — kdo vnitřně vysychá, ten předčasně stárne. Dbejme na to, abychom patřičně zásobili své tělo tekutinami, ale také dbejme na to, abychom nepřelili náš organismus. Oba extrém — jako i v jiných případech — jsou nezdravé.

MUDr. J. M.

SEXUÁLNÍ VÝCHOVA

v křesťanských rodinách

Vychovatelé a zdravotníci si často stěžují, že mnoho dnešních dospívajících mladých lidí na jedné straně ví o životě až příliš mnoho, a přitom ve skutečnosti neznají ani nejdůležitější informace o lidském těle a neznají základní souvislosti. Možná, že mnozí věřící rodiče neradi hovoří se svými dětmi o sexuálních otázkách, protože je tradičně považují za něco „nečistého“ nebo nemají jistotu, co vlastně dětem říct. Na druhé straně si ovšem uvědomují, jak je právě v této situaci nezbytná a nenahraditelná výchova dětí podle zásad a měřítek Božího slova.

Dnešní děti získávají z nejrůznějších zdrojů mnoho zkreslených informací nebo informací, které nesprávně pochopí. Na obrazovkách mohou snadno sledovat situace a scény, kterým nerozumějí a které je mohou vést k zásadně nesprávným postojům a názorům na sexuální vztahy. Podstatně se rovněž snižují morální zásady a odstraňují dřívější zábrany. Mladí lidé většinou nejsou dostatečně vedeni k čestnosti a důslednosti v partnerských vztazích. Biblické zásady a měřítko se sice nemění, ale většina lidí je již nerepektuje.

Věřící rodiče chtějí vypěstovat u svých dětí zdravé postoje a vštípit jim biblické zásady, ale jak toho mají dosáhnout? Jak se mají rodiče připravit na otázky dětí? Jak mají odpovědět? Jakým způsobem by měli rodiče seznámit děti se základními fakty o vzniku života a sexualitě? Jak mohou pomoci dětem, aby získaly pravdivé informace a křesťanský náhled na tuto oblast života?

Výchova dětí k důslednému morálnímu postoji v této sféře musí zahrnovat dvě důležité oblasti. (1) Rodiče musí předně děti seznámit s fyziologií zrodu a v tomto rámci také se základními znalostmi lidského těla a intimní stránkou manželství. (2) Vedle to-

ho ovšem nesmějí oddělovat postoje a zodpovědnost v oblasti sexu od ostatních stránek života. Chlapce ze sedmé třídy nestačí poučit jen o tom, jak by se mohl stát otcem. Je třeba ho poučit, jak se může stát opravdovým mužem, chápavým manželem a rozumným rodičem.

Odpovědná sexuální výchova zahrnuje tedy vytváření odpovědných postojů ke všem otázkám spojeným se sexualitou, nejen informace o plození. Taková výchova se nespokojí pouze s konstatováním faktů, ale snaží se vnést pochopení důvodů a souvislostí za těmito fakty. Skutečná výchova musí kromě informací o vzniku života důsledně informovat o společenských, ekonomických a psychologických důsledcích každého lidského chování.

Výchova si v podstatě klade za cíl chránit dítě a dospívajícího před „úrazy“, které by mohly mít dlouhodobé a dalekosáhlé důsledky v jeho životě. Naopak se snaží v něm vyšetovat postoje, které jsou nezbytné k prožívání šťastného života. Dnešní rodiče to nemají snadné, vždyť musí své děti učit, že sexuální život může být nádherný, ale zároveň že může být krajně nebezpečný.

ZÁKLADNÍ CÍLE SEXUÁLNÍ VÝCHOVY

Rodiče by při sexuální výchově měli sledovat následující cíle:

1. Vychovat dítě, aby umělo věnovat i přijímat lásku. Sexuální výchova si musí předně klást za cíl, aby dítě umělo skutečně věnovat druhému lásku a dokázalo být v budoucnu dobrým manželským partnerem. Dítě potřebuje ke zdravému vývoji cítit lásku rodičů a celé rodiny. Zároveň se učí důvěřovat svým blízkým a projevovat jiným lásku. Jakmile dítě začne navštěvovat školu, rozšíří se okruh těch, kterým lásku projevuje na spolužáky, kamarády a učitele. V mladším škol-

ním věku se většinou přátelí s dětmi stejného pohlaví a přibližně stejného věku. V dospívání se jeho zájem začne orientovat na některé jedince opačného pohlaví. Rozumní rodiče se snaží, aby se dítě v každém věku učilo úměrně projevovat i přijímat lásku.

2. Vychovat dítě, aby bylo spokojeno se svou rolí. Dobrá sexuální výchova vytváří i u dospívajícího zdravé a vyvážené „mužské“ nebo „ženské“ sebevědomí. Takové uvědomování si životního poslání a role v životě začíná už od malička — hračkami, oblečením, volbou kamarádů, později volbou studijního směru či zaměstnání, ale také povinnostmi a úlohami v rodině a nakonec způsobem, jak jsou usměřňovány, rozvíjeny a uspokojovány jeho sexuální touhy. Sexuální sebevědomí tvoří důležitou součást vyváženého pohledu na sebe sama a ovlivňuje každou oblast života.

Rodiče musejí vychovávat chlapce, aby byl rád, že je chlapcem, a dívku, aby byla šťastná, že je dívkou. Takový postoj vyrůstá z obdivu dcery k matce a z respektu syna vůči otci. Některé dospívající děti mohou prožívat značné těžkosti a zápasy, než se smíří se skutečností. Mnohá děvčata se stydí za to, že jsou děvčetem a mají strach stát se ženou, protože pohrdají ženskou rolí v životě. Někteří chlapci, zvláště chlapci menšího věku, prožívají často trýznivé obavy, že nejsou schopni být opravdovými muži. Projevy vzájemné úcty a lásky mezi rodiči pomáhají dětem, aby pochopily, že muži i ženy mají stejně důležité a důstojné poslání v životě. Rodiče mohou také vhodně ujistit své dítě, že jej mají rádi a že si ho váží právě proto, kým je.

3. Vychovávat dítě, aby mělo úctu k vlastnímu tělu. Dítě má mít úctu k vlastnímu tělu a vědět, že každá jeho část je dobrá a k dobrému účelu. Jaký názor bude mít dítě na své tělo, je do značné míry závislé na tom, jaký názor a postoj zaujímají jeho rodiče.

4. Vychovávat dítě, aby chápalo a akceptovalo změny svého těla. Tato otázka velmi úzce souvisí s předcházející. Rodiče by měli dítě připravit na tělesné změny, které prožije během dospívání. Je třeba, aby tyto změny považovalo za přirozenou a normální součást dospívání. Jak chlapci tak i děvčata by měli také vědět o tělesných změnách u jedinců opačného pohlaví.

5. Vychovat dítě, aby znalo a považovalo za normální a důstojné, jakým způsobem vzniká nový život. Většina dětí se obvykle velmi živě zajímá o to, odkud přichází nové dítě, jak roste a přichází na svět. To je pro křesťanské rodiče jedinečná příležitost, aby svým dětem úměrně věku pravdivě vyprávěli o zázraku narození a vedli je, aby měly k této stránce života opravdovou úctu.

6. Vychovávat dítě, aby, až dospěje, žilo podle biblických zásad a měřítek.

Mezi nejzákladnější záměry výchovy patří úsilí vštípit dětem zásady a měřítko v oblasti sexuálního chování. Nejlépe dosáhnou rodiče daného cíle zdravým a vyváženým vztahem k dítěti od prvních let jeho života. V útlém věku můžeme dítěti nejsnadněji a nejtrvaleji vštípit, aby si vážilo víry a přesvědčení svých rodičů a přijalo jejich měřítko a zásady chování. Musíme dítě vést k tomu, aby respektovalo Boha, který je Bohem lásky stejně jako Bohem spravedlivým. Jestliže přestupujeme jeho zákon, nutně přicházejí důsledky, a my pak trpíme. Dítě, které pochopí tuto velkou pravdu, je na nejlepší cestě, aby žilo zodpovědným a morálním životem také v prostředí uvolněných zásad.

MOHOU INFORMACE ŠKODIT?

Poznání pravdy méně znepokojuje než neuspokojená zvědavost, nejistota a domněnky. Sexuální hry a pokusy provádějí většinou děti, které nebyly dostatečně poučené a snaží se poznat nebo dopídit pravdy touto cestou. Výzkumy také prokázaly, že velká většina sexuálních delikventů dostala v dětství nedostatečné nebo vů-

bec žádné poučení o sexuálních otázkách.

KDY ZAČÍT?

Dítě si vytváří názor na své tělo dříve, než si většinou uvědomujeme. Představme si typickou situaci. Honzíkovi je 14 měsíců a maminka ho koupe. Honzík spokojeně sedí v teplé vodě a se zájmem pozoruje své tělo. Nejdříve si ohmatává prstíčky u nohou a maminka vysvětluje: „To jsou prstíčky, Honzíkovi prstíčky.“ Po chvíli si začne ohmatávat břicho a maminka říká: „Tady má Honzíček bříško a pupík.“ Za chvíli si ovšem Honzík sáhne i na svůj pohlavní orgán. Maminka mu však nevysvětlí, jak se tato část těla jmenuje, ale buď se snaží jeho pozornost upoutat na něco jiného, nebo ještě v horším případě ho plácne přes ruku a řekne mu, že se to nedělá. Jestliže se matka zachová podobným způsobem, učí své dítě, že prstíčky a břicho jsou hezké a je správné si s nimi hrát, ale že jiné části těla jsou ošklivé a nedobré. Pro malého Honzíčka je pochopitelně každá část těla stejně zajímavá. Svou reakcí ovšem matka u něj nechtěně

vzbuzuje neúměrný zájem o pohlavní orgány, protože mu vštěpuje, že to jsou „zakázané a ošklivé části jeho těla“.

Jak se mají rodiče zachovat, když jejich děti „objeví“ své pohlavní orgány? Měli by je naučit, jak se říká těmto částem těla stejně, jak je učí pojmenovat ostatní části. Možná, že někteří rodiče vyslovují dané názvy s určitou dávkou sebezapření, ale malé děti je přijímají stejně normálně a přirozeně jako např. „loket“ nebo „rameno“. Když hovoříme s dítětem o jeho těle, měli bychom vždy používat správné názvy. Vhodnou příležitostí může být také okamžik, kdy se dítě zeptá na význam nějakého slova spojeného s touto oblastí života, které někdy náhodně zaslechlo.

K vyvážené výchově nedílně patří i úsilí rodičů vštípit už malým dětem, že až na zvláštní výjimky je vhodné o určitých tělesných potřebách a záležitostech hovořit jen s vlastními rodiči. Ke společenské výchově patří také to, že dítě ví, která slova není vhodné vyslovovat na veřejnosti, slova, která patří jenom do kruhu rodiny a do rozhovoru s rodiči. -r-

Cesta k věčnému životu

ANO — říká nám Stvořitel, který je tvůrcem všech sluncí i života na naší zemi.

Oč jde v životě především? Na to je mnoho odpovědí. Jde o majetek, jde o moc, o čest, o pokrok, o kulturu? Jde-li jen o to, pak nejde o nic — vše přece končí v nicotě. Pravá odpověď zní: v tomto životě jde o věčný život. I když mnoho cest vede do Říma, k životu věčnému vede jen jediná.

Jedna příhoda z doby Ježíše Krista nám ukazuje, co Pán Bůh chce říci člověku hledajícímu věčný život. „A hle, kdosi k němu přistoupil a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“ On mu řekl: „Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chce-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ Otázal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?“ Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku.“ (Mat 19,16-22)

„A hle, kdosi k němu přistoupil a zeptal se ho.“ Ten slovní obrat „a hle“ nebo „a aj“ (kral. překlad) prozrazuje evangelistův podiv. Dosud se na tomto místě setkával jen se skupinami. Je tu skupina farizeů, která

přetřásala otázku manželství. Popisuje skupinu žen a dětí, které zaneprázdnily Mistra. Ale tento příběh se od ostatních nápadně liší. Také Marek a Lukáš podávají o tomto případu zprávu ve svých evangeliích a připisují některé detaily, které doplňují obraz. Co to je, co činí mladého člověka tak pozoruhodným? Marek mluví o tom, že mladík „před ním poklekl“ a tak ho přiměl k zastavení. Způsob, jakým ho zastavil, zapůsobil na všechny přítomné. Vždyť ten, kdo zde klečí, byl přední muž, kníže školy nebo synagogy. Mladík nedbá na to, co o něm řeknou kolegové. Vidí svou příležitost a je rozhodnut ji využít. Ví také, že Mistr odchází. Uvědomuje si, že s ním musí hned promluvit a dostat odpověď na palčivé otázky. A tak poklekne před ním a vyrazí ze sebe: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“

„Ježíš na něj s láskou pohleděl.“ (Mar 10,21) Viděl, že je mladý, bohatý na pozemské statky a přece neuspokojen. Vždyť nadhodil otázku týkající se věčného života. Marek položil důraz na Ježíšovu lásku. A právem. Jak by neměl milovat člověka, který uprostřed bohatství a slávy má zájem o Boha a věčnost, který neodkládá tyto důležité otázky do doby, až užije světa a zestárne, ale už teď hledá cestu k věčnému životu. Musel ho milovat — ba co více, musel mu pomoci. Vždyť o sobě řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život.“ Mladý muž

„Stůjte na cestách, ptejte se na stezky věčnosti; Kde je ta dobrá cesta?“ (Jer 6,16) Co víme sami od sebe? Jen to, že všechno musí zemřít. Víc nic? Stále máme před očima a denně zakoušíme, že nic není dokonalé. Když vzhledneme k vesmíru, zamrazí nás. Co v tom nekonečném prostoru s milióny sluncí znamená ta krátkost pozemských dějin? Co zde znamená život, který trvá sedmdesát nebo osmdesát let? Má to vůbec nějaký význam? NE — říká nám veliký svět.

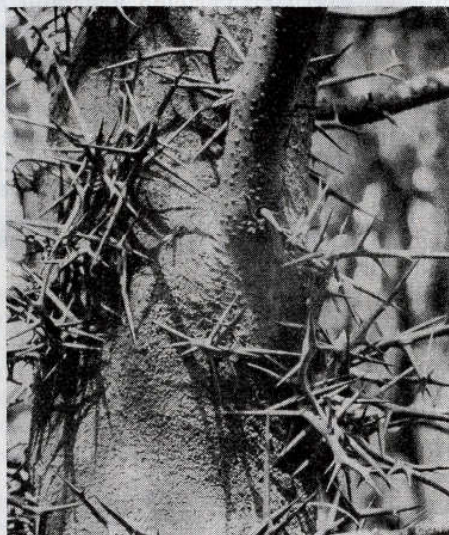
viděl v Ježíši jen člověka, sice vysoce postaveného a dobrotivého, kterému právem náleželo oslovení „Mistře dobrý“, nikoli však Mesiáše, Božího Syna.

Táže se na nejvyšší dobro a věčný život; sdílí mínění svého okolí, že člověk může činit dobro sám ze sebe, a že chvályhodnými dobrými činy může získat věčný život. Jak by mohl myslit jinak! Dosud nezažil zkušenost jako později Saul u Damašku, proto také nemohl zvolat: „Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci.“ (Řím 7,19) V tomto okamžiku ještě nevěděl, jak blízko stojí bolestnému poznání a jak těžko bude hledat slovo, které Pavel vyslovil hned na to: „Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z toho těla smrti? Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho!“ Přesvědčení o vysoké hodnotě věčného života přivedlo mládence k následující úvaze: Je-li život věčný něco tak nekonečně cenného, pak může být dosažen jen pomocí dobrých skutků, náklady musejí odpovídat zisku, a proto musí člověk vykonat něco mimořádně dobrého. K tomu byl rozhodnut, jen chtěl, aby mu Mistr ukázal dobro v jednotlivých požadavcích. Nevěděl, že bývalý farižeuš Pavel o tomto názoru napíše: „Izrael však, který usiloval o spravedlnost podle zákona, k cíli nedospěl. Proč? Protože nevycházel z víry, nýbrž ze skutků.“ (Řím 9,31.32)

Ježíš zasáhl do těchto myšlenkových pochodů protiotázkou: „Proč mi říkáš dobrý?“ Jak může být člověk dobrý z Božího hlediska? „Nikdo není dobrý,“ ať je jeho konání jakkoli významné. Dobrý je jen jeden — Bůh sám. On je zdroj všeho dobra. Je také tím, kterým má být všechno dobro hodnoceno. Dobré je to, co chce Bůh. Dobrým je ten, kdo žije podle Boží vůle. Proto Ježíšova odpověď zní: „Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ Mladík pozorně poslouchá. Nemůže to pochopit. Že by cesta k věčnému životu byla tak jednoduchá? Má za to, že Mistr myslí na zcela určité body, a proto se ptá: „Která?“ Avšak to, co nyní uslyší, ho udiví ještě víc. Mistr ponechává stranou všechny tradice otců a vede ho zpět ke zdroji, k jedinému zákonu, k Deseti přikázáním, která dal sám Bůh, která kdysi vložil do srdce člověka a později napsal na kamenné tabule. Zde odpovídá na otázku po věčném životě učitel, jenž přišel od Boha: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ Tu už není možná pochybnost. Jsou to stará jednoduchá přikázání, kterým se učil již jako dítě, jako syn zákona, přikázání lásky k bližnímu, jehož znění mu bylo tak známé, že je dovede odříkávat, když sedí doma, na cestě, když vstává nebo uléhá. Snad to přece jen Mistr tak nemyslí, nebo snad je považuje jen za počátek cesty k životu. Proto směle odpovídá: „To jsem vše-

chno dodržoval! Co mi ještě schází?“

Mládenec se mýlil, jako mnoho lidí dnes, kterým není docela jasné význam Božích přikázání. Ulpěl na literě a nepochopil hlubokou niternost kázání na hoře; jinak by se svou odpovědí tak nespíchal. Nevěděl o výkladu jednotlivých přikázání, který dal sám zákonodárce. Například „nezabiješ!“ Právem mohl říci: „Nikoho jsem nezabil.“ Ježíš však učil: „Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra..., kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému

peklu.“ (Mat 5,22) Hluboký obsah tohoto přikázání mu byl cizí, věděl málo o ceně života a vůbec o člověku, který nese Boží obraz. Jaké ponětí o tom máme my dnes? Jak dalece by tato přikázání ovlivnila náš život, kdyby byla napsána do srdce a myslí každého člověka a došla všeobecného uplatnění! Kdyby všichni lidé vědomě podle toho jednali, byli by zbaveni starostí o mír a svobodu. Bylo by také méně bídy a utrpení v mravní oblasti. Mladému muži scházelo toto poznání. Ve školách se učil přikázáním a později sám vyučoval, ale jen vnější litery. Je upřímně přesvědčen, že je zachovával přesně. Očekává, že Mistr bude pokračovat. A tak se táže: „Co mi ještě schází?“

Odpověď přišla, ale docela jiná, než očekával. Ani neví, že odkryl své zranitelné místo a netuší, že nepokoj, který ho trápí, prozrazuje, jaký má vztah k Boží vůli. Schází mu zkušenost, o níž mluví prorok Izaiáš (48, 18): „Jen kdybys dal pozor na má přikázání, byl by tvůj pokoj jako řeka a tvá spravedlnost jako mořské vlny.“ Veliký Lékař zasáhne a odkryje skutečnou nemoc, protože ho miluje.

„Chceš-li být dokonalý,“ zaslechne z Mistrových úst. Dokonalý? Ano, to chce. Ježíš obrací zrak tohoto vážného hledače od jednotlivých požadavků k základnímu postoji, jakého musí dosáhnout. „Jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ To je to těžké, zvláštní, neobyčejné dobro, po kterém toužil. Zde je zkouška,

v níž musí obstát a která ukáže, zda se poslušností dostal k prvnímu přikázání desatera: „Nebudeš mít jiného boha mimo mne.“ Ježíš, který čte v lidských srdcích jako v otevřené knize, poznal srdce tohoto muže a viděl tam jiného boha — lásku k bohatství, k majetku, kterým mohl vykonat mnoho dobra, které ho ale drželo v poutech. Jeho naděje ještě spočívala v tak nejisté věci, jako je bohatství. Nyní však slyší požadavek; vzdej se ho. A učíš to z vlastního svobodného rozhodnutí. Použij ho k dobru, pomáhej chudým; následuj mne! Nyní nastal boj. Pochopil požadavek a bleskurychle poznal i svůj vlastní stav. Rychle zdůrazňoval, že zachovával přikázání od mladosti, teď však mlčí. Slovo Páně zasáhlo srdce a ukázalo mu, že pro Mistra není nic skrytého. Proto odešel smutný. O výsledku se již nic více nepíše. Kdo by si nepřál, aby se tomuto muži přece jen podařilo osvobodit se z pout bohatství. Ježíš nepožaduje bezpodmínečné vzdání se majetku, ale následování, a to i od zámožných. Chce-li vejít bohatý do nebeského království, chce-li se stát Božím přítelem jako Abraham, pak nesmí přijít jako bohatý, nýbrž jako člověk hledající milost, jako ten, který chce být bohatý v Bohu.

VAROVÁNÍ

Tato událost je vážnou výstrahou pro všechny hledající. Ukazuje, jak můžeme přijít k Bohu. Ukazuje tři stupně: hledat, nalézt, jít. To nejtěžší však je: Vydat se a jít po cestě života, kterou jsi jednou našel. Jak často to znamená vzdát se zamilovaných věcí. „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden.“ (Mat 10,37) „Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ (Luk 14,33) Zkušenost bohatého mládence nás učí, jak důležité je, aby člověk byl vůči sobě samému na stráži a pečlivě zkoumal otázky víry. Představený synagogy vyučoval zákonu, aniž by mu rozuměl. Zůstal stát u litery, a když mu byl osvětlen hlubší smysl a ukázáno praktické použití pro život, dostal se do urputných vnitřních bojů. Toužil poznat cestu k věčnému životu, ale přitom se jí hrozil. Jedno je zde docela jasné. Ten, kdo chce vejít do života, nemůže pominout Boží přikázání. Nemůže zůstat stát při zachovávaní zákona podle litery. Musí jej pochopit ve smyslu Ježíšova kázání na hoře a uplatňovat v každé životní situaci.

Mnozí se ptají jako bohatý mládenec po věčném životě, ale přitom se chtějí vyhnout Božím přikázáním. Taková snaha je marná. O nich platí Ježíšovo: „Marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.“ (Mat 15,9) Každý, kdo hledá cestu k věčnému životu, musí vědět, že to je cesta svatě Boží vůle.

J. MARCOLLA

VY SE PTÁTE my odpovídáme

NEPROMLUVLIL TO SLOVO HOSPODIN

Dostala se mi do rukou kniha H. Lindseye „Ohnivý příval“ (v němčině *Die Feuerflut*). Je to velice působivý výklad prorockých posledních knih Nového zákona — Zjevení. Je to kniha, která mě opravdu silně zaujala. Snad zvláště proto, že se ve velké míře dotýká současného světa. Nemohu se ale zbavit dojmu, že ve výkladu něco „neklape“... Pomozte mi, prosím vás.

S. B.

Knihy amerického evangelisty Hala Lindseye bezesporu patřily mezi bestsellery. „Ohnivý příval“ mezi ně také náležel. Lindseyův výklad prorockých knih je velmi konkrétní, jasně označuje aktéry posledních hodin tohoto světa. Právě to velice přitahuje, protože my tyto aktéry známe.

Dominantní myšlenkou všech jeho knih je názor, že vznik státu Izrael v roce 1948 je naplněním biblických prorockých knih. Rok 1948 hraje v Lindseyově prorockém scénáři nejpřednější roli. Na základě Mat. 24,32-34 („od fíkovníku si vezměte poučení: Když už jeho větve raší a vyráží listy, víte, že je léto blízko. Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi. Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane.“) K tomuto roku připočítává věk jedné generace, tedy asi 40 let, a dostává rok Kristova příchodu na zem: asi roku 1988. Již sám tento fakt, vypočítávání doby Kristo-

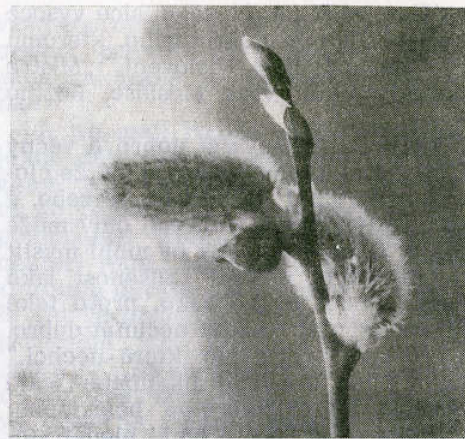
va příchodu, zní podezřele. Vždyť o několik veršů dále (v. 36) Pán Ježíš sám říká: „O onom dni a hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec sám.“ A pak dodává: „Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“ (v. 44)

Podle H. Lindseye příchodu Pána Ježíše předchází velice důležitý úsek sedmi let. Na jeho začátku se má uskutečnit „vtržení“ církve do nebe. Má to být doba tajného, neviditelného příchodu Ježíše Krista, doba proměny a vzkříšení věřících křesťanů a jejich vyzdvižení z této země. A zde jsme u další nesrovnalosti Lindseyova výkladu. Nikomu není známo, že by kolem roku 1981 náhle zmizely milióny spravedlivých a odešly do nebe. Nikdo nemůže potvrdit, že se naplnil text v Mat 24,40.41: „Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán. Dvě budou mlít obilí, jedna bude přijata a druhá zanechána.“

Dále se má podle Lindseyova prorockého scénáře objevit antikrist. Ten uzavře se státem Izrael smlouvu, která umožní obnovení jeruzalémského chrámu a jeho služeb. A zhruba v polovině oněch sedmi let má nastat válka na Blízkém východě, která přeroste v pověstný Armageddon. A zde se objevuje další nesrovnalost, která zpochybňuje Lindseyův výklad. Opět není známo, že by se v Jeruzalémě podnikaly jakékoli práce na znovuvybudování chrámu. Ano, zaslechli jsme „pověsti“, ale ty se ukázaly plané.

Podle toho, co jsme si ukázali, je dnes již jasné, že Lindseyovy předpovědi nemají Boží pečeti. Písmo o tom říká: „... promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovázlivě je mluvil ten prorok sám.“ (5 Moj 18,22; srov. Jer 28,9)

M. ŽALUD

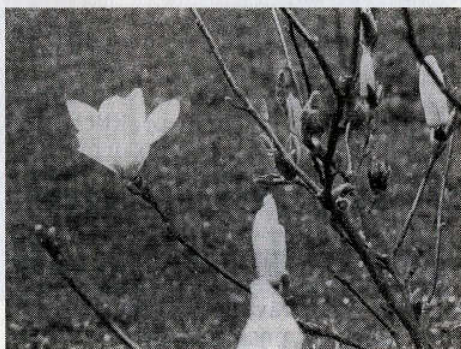
VRÁTIL MI ŽIVOT

V roce 1978 vypustili rybáři v Drnovicích u Lysic rybník. Vlaštovky, které se v rybníku pravidelně koupaly, přiletěly i druhý den. Lesklé bahno si popletly s vodní hladinou a tak během čtvrt hodiny se v bahně zmítalo několik desítek opeřenců. Ve vypuštěném rybníku by švitořiví ptáčci našli zcela jistou smrt, nebýt pohotového zásahu tehdy sedmasedmdesátiletého Emila Otavy, který zřídil na dvorku svého domu záchrannou stanici. Ve spolupráci s místními školáky, kteří ptáčky lovili z bahna a pomohli dědovi rovněž s jejich umýváním a sušením, mohly být vlaštovky již za poledne vypuštěny do volné přírody. Příběh mi připomněl mou vlastní příhodu. Proto jsem si ho také vystříhl z Mladé fronty.

Za Vyškovem bývala louka, která vznikla vysušením a zrušením rybníka. Po dlouhotrvajících deštích se rozvodnil potok, který jí protékal. Louka se změnila v bažinu. Co bych to byl za kluka, kdybych se tam se svým bratrem nešel podívat? Daleko jsme ale nedošli. Najednou jsme nemohli dál ani zpět. Bahno nás oba uvěznilo. Po delší době nás pak vyprostili požárníci.

Oba příběhy mají mnoho společného. Nejdůležitější v nich však je záchrana postiženého. V bibli čteme o jednom Zachránci. Mat 18,11: „Nebo Syn člověka přišel, aby spasil to, co bylo zahynulo.“ On přišel spasit i mne. Bahno hříchů, ve kterém jsem uvízl, je horší než to obyčejné v rybníku. Ježíš však přišel včas. Vyprostil mne z lepkavé pasti. Smysl ze mne špínu svou krví, kterou za mne obětoval. A pak mne zahřál svou láskou. Nemusím zemřít. Mohu žít. Chci se nyní vrátit k rybníku, kde jsem měl zemřít. Chci varovat ty, jimž hrozí smrt. A těm, kteří tonou, vrátit naději, která vrací život. Jmenuje se Ježíš Kristus.

V. FÜRST ml.

Tati, jsi tady?

Mladá maminka nikdy nezapomene na rozšířené oči své dcerky, na chvíli, kdy jí poprvé ukázala nádherné hvězdnaté nebe. Čím více hleděla do noci, tím silněji tiskla svou hlavinku k tváři své matky. Potřebovala tu blízkost. To je pocit bezpečí v obklopující tmě.

Malý chlapec seděl tatínkovi na klíně a s nadšením pozoroval z okna vlaku okolní krajinu. Náhle okno kupě ztemnělo. Vlak vjel do dlouhého tunelu. Ztichlo milé žvatlání a rozechvělá ručka hledala ve tmě otcovu dlaň: „Tatínku, jsi tu ještě?“ „Ale ano, hochu, jsem tady.“ To stačilo, aby se vylekané dětské srdce zklidnilo až do konce tunelu, než opět zazářilo světlo.

Jak náhle nás v životě přepadá strach a starost! Objeví se jako těžké bouřlivé mraky a zastíní krásný slunný den. Zdalipak vyhlížíme Boží blízkost, hledáme jeho otcovskou ruku a ptáme se: „Pane, jsi tu ještě?“

Pán Bůh zná všechny, ale jak dobře je těm, kteří znají jej. Učme se právě tam, kde každá lidská pomoc selhává, tím důvěrněji se modlit: „Otče náš...“

„Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebudu se báti zlého, nebo ty se mnou jsi.“ Žalm 23,4

A. BARTA

pro nejmenší čtenáře

BABIČKO, proč jsi nenabrousila nůž?

„Libuško, Tomáši, pojďte snídat! Jídlo je na stole,“ volala maminka na děti, které si právě chystaly věci do školy. „Maminko, co máme k snídani?“ „Chléb s máslem, nějaké ovoce a mléko.“ „Jenom chléb s máslem? My máme chuť na salám!“

Podobné rozhovory je často slyšet v našich rodinách. Všichni jsme si zvykli na hojnost. Není ničím neobvyklým, že se jídlo vyhazuje do koše nebo do popelnice. Jako bychom zapomněli, jaká je skutečná hodnota každého jídla. Kdysi se chléb před ukrojením políbil na znamení úcty a za jídlo se poděkovalo Bohu, který je dárce chleba. Dnes se od těchto „zbytečností“ upustilo. Modlitba za jídlo se pomalu vytrácí i z věřících rodin! Pán Ježíš však vždy za jídlo poděkoval a učil učedníky se modlit: „Otče náš . . ., chléb náš vezdejší dej nám dnes . . .“ Ale sytý hladovému nevěří a poválečná generace vlastně opravdový hlad ani nezakusila. Válka! Jak je dobré, děti, že to hrozné slovo znáte jen z vyprávění dědečků a babiček nebo vy větší se dovídáte o válečných hrůzách v hodinách dějepisu. Jak je dobré, že můžete žít v míru a že jste válku neokusili!

V době obou světových válek trpělo mnoho lidí hladem. Často opravdu nebylo co do úst, a tak mnoho dětí zemřelo hladem nebo šlo spát s prázdným žaludkem. Co by tenkrát daly děti za kůrku chleba! Chci vám vyprávět příběh, který se skutečně stal. V jedné rodině

nastaly hrozné časy. Válečné okolnosti způsobily, že rodina musela opustit rodný dům. Pak přišla zpráva, že otec padl v boji. Maminka byla už předtím nemocná a všechny tyto okolnosti způsobily, že zemřela. Zůstaly tři malé děti, o které se starala babička. Navíc bydleli ve staré kůlně. Děti vzpomínaly na svůj krásný dům a na chutné pokrmy, které byly vždycky na stole. Babička pracovala celý den, ale i tak bylo velmi obtížné sehnat něco k jídlu. Jednou se stalo, že už opravdu nebylo nic k snědku. Ani ta suchá kůrka chleba! Babička byla velmi smutná. V poledne svolala děti a vysvětlila jim, v jaké jsou situaci. Navrhla, aby se společně obrátili k Bohu, který zaslíbil, že sirotky a vdovy neopustí. Poklekli a modlili se. Modlili se tak, jak se mohou modlit jen hladoví lidé! Nejmenší děvčátko se modlilo: „Drahý Pane Ježíši, pošli nám něco k večeři; ne kůrku chleba, ale celý bochník, prosím!“ Celý bochník neviděly již dlouhou dobu. Byla to odvážná prosba.

Nastal čas večeře, ale nic se nestalo. Jak děti toužily něco sníst! Pojednou malé děvčátko řeklo babičce: „Babičko, já už vím, proč ještě nemáme nic k jídlu!“ „A proč?“ otázala se babička. „Protože jsi ještě nenabrousila nůž ke krájení chleba!“ odpovědělo děvčátko. V té zemi je zvykem nabrousit nůž vždy před krájením chleba. Babička se podívala tomuto důvodu a víře děvčátka a nůž nabrousila. Večer rychle uběhl a byl čas jít spát. Opět

s prázdným žaludkem! Náhle však někdo zaklepal na dveře. Venku stál muž celý pokrytý sněhem. Ve vánici a v těžkém terénu ušel 35 kilometrů. Babička v něm poznala dávného přítele rodiny a srdečně ho přivítala. „Co vás tak pozdě večer k nám přivádí?“ tázala se. „Ale dnes kolem poledne jsem cítil, že se nacházíte v nouzi, jako by mi něco říkalo, že potřebujete pomoc a že k vám musím ihned jít.“ Pak se muž otočil k dětem a řekl: „A že neuhádnete, co jsem vám přinesl?“ „Já to vím,“ řeklo to nejmenší děvčátko. „A co to tedy je?“ udiveně se tázal muž. „Celý bochník chleba,“ vykřiklo dítě. Muž si rozepjal zimník a vytáhl vonící bochník chleba: „Jak můžeš vědět, co jsem vám přinesl?“ tázal se s úžasem. Babička pak vyprávěla, v jaké situaci se ocitli, že neměli co do úst, a jak se obrátili o pomoc k Bohu. Vyprávěla, že nejmladší dítě se modlilo, aby jim Pán Ježíš neposlal jen kůrky chleba, ale celý bochník. Přiznala se, že děvčátko mělo větší víru než ona sama, protože ji upozornilo, aby nabrousila nůž. Ten večer bylo všem dobře. Byla to nádherná večeře, i když chléb nebyl namazaný máslem.

Děti, nezapomeňte vždy poděkovat Pánu Ježíši za všechno, co vám dává. A kdybyste někdy něco nutného potřebovaly, co by bylo pro vás užitečné, poklekněte a poproste Pána Ježíše. On slíbil: „Věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit.“ (Mat 21,22)

MILAN DROBÍK

Nebudeš-li křesťanem tam, kde jsi,
nebudeš jím nikde.

Nehoříš-li, nezapálíš.

Bůh ospravedlňuje toho, kdo sám sebe
odsuzuje, a odsuzuje toho, kdo sebe
ospravedlňuje.

Nejlepší přípravou pro zítřek
je věrné využití dneška.

Svědectvím Kristova církve povstala,
svědectvím žije a trvá.

Pracujeme pro satana,
neděláme-li nic pro Krista.

Činím dobré skutky ne proto,
abych byl spasen — pro zásluhu,
ale proto, že jsem spasen — z vděčnosti.

I malé světlo je světlo,
jen dobře svít všude a všem!

Násilím přemůžeš, láskou však získáš.

Je jednou z prvních žen v zemi. Její muž, Chuza, je Herodovou pravou rukou, správcem jeho majetku. A tak Jana žije uprostřed nádhery a přepychu, ve víru zábav a neřestí Herodova dvora. Má peníze a vliv, má vše, nač dříve ani nepomyslela a nač pomyslí, může mít.

Avšak na její život, který ji strhává svou vzrušující překotností, padl v posledních dnech stín. Její klid a bezstarostnost nahlodávají příznaky nemoci a občas se dostavující nepříjemný pocit viny či úzkosti smíšený s jakousi neuspokojenou touhou. Naštěstí jej má čím zaplašit — Herodes pořádá stále nové slavnosti, hry, večírky, divadla.

Nemoc je však stále neodbytnější. Již nepomáhají doktoři ani zaříkávači, je to stále horší a horší. A tu si Jana uvědomuje, že její postavení, známosti i peníze jí nejsou k ničemu. Přátelé doporučují další zaručené léky a lékaře. Teď všichni mluví o nějakém novém, údajně úplně zázračném lékaři. Chodí mezi obyčejnými lidmi a má velký úspěch. Nikdo z lepších kruhů mu však nevěří; je to prý podvodník jako ostatní a o to nebezpečnější, že se prohlašuje za Mesiáše. Zprávy o něm jsou však stále podivuhodnější a Jana stále bezradnější. Nechá pro něj poslat!

Rekli jí, že nepřijde, k němu prý musí každý sám.

Dává na radu svých přátel a za Ježíšem nejde, aby neohrozila postavení svého manžela. Její stav se ještě horší. Je zoufalá. Když však slyší zprávy o tom, že uzdravuje i malomocné a dokonce křísí i mrtvé, rozhoduje se. Půjde za ním.

Nezklamal. Ještě nikdy a nikoho. Vždyť sám řekl: „Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ (Jan 6,37) A Pán Ježíš uzdravil nejen její tělo; on ji svým odpuštěním zbavil pocitu viny a naplnil pokojem, který doposud nepoznala. Byl to vnitřní klid, po kterém tak žíznila. A dal jí něco navíc — touhu být jako on, žít jako on.

Právě v této chvíli se v evangeliích setkáváme s Janou poprvé. Evangelista Lukáš píše o muži, který byl společensky stejně vysoko jako Jana — o farizeji Simonovi. I jeho Pán Ježíš uzdravil. A on jako splátku za své uzdravení uspořádal na Ježíšovu počest hostinu. Domníval se, že tím je účel vyrovnán. Setkal se s Ježíšem, byl uzdraven, ale vrátil se ke svému způsobu života.

Jistě není náhodou, že hned za tímto příběhem nás Lukáš (Luk 8,3) seznámuje s neméně známou osobností veřejného života — s Janou a připomíná, že byla manželkou Chuzy, kterého jako prvního úředníka Herodovy vlády každý znal. Jak překrý je rozdíl mezi jednáním Šimona a Jany! Jana, místo aby se vrátila ke starému způsobu života, se rozhoduje následovat Ježíše. Rozhodne se vyměnit příjemný stín paláce za sluncem rozpalenou prašnou cestu, vznešenou společnost za společenství prostých poutníků, údiv světa za pohrdání, své krásné šaty za spravování a praní chudých oděvů Ježíšových učedníků a vybrané pokrmy za provizorně připravené nejprostší jídlo. Potřeby celé skupiny ráda hradí ze svých prostředků. Vyměnila postavení samolibé otrokárky za obětavou a nenápadnou službu v pozadí.

Zde vyniká pravá velikost této ženy — její pravé učednictví, opravdové následování. Kolik je dnes těch, kteří nemusejí obětovat zdaleka tolik co ona, a přesto zůstanou na cestě za Ježíšem stát. Snad jako Šimon Kristu něco splatí, něco obětují. Vlastně Kristu ne, spíše uplácení své svědomí. Avšak v opravdovém následování jim brání nějaká pro ně nepřekonatelná překážka — mínění přátel, jejich společenské postavení či úspěch v zaměstnání nebo pouhá záliba ve stylu života. Z hlediska věčnosti směřují život s Ježíšem za směšné výhody.

Jana se rozhoduje následovat Pána Ježíše cele. Denně slyší jeho slovo, denně na něj hledí — denně chodí s Ježíšem. Nečteme o ní, že by kázala, činila zázraky; čteme, že sloužila. Tichá, nenápadná služba vyžaduje víc víry a věrnosti než prorokování a uzdravování.

Snad pro tuto skutečnost se Lukáš ve svém evangeliu o ní zmiňuje podruhé. Když ti přední učedníci při ukřižování Pána Ježíše opouštějí, Jana zůstává. Zůstává i ve zkoušce nejtěžší — pod křížem. Kdo opravdově miluje, je kříží nejbližší. Zůstává věrná službě Kristu, i když naděje všech v něho jsou pohřbeny. A snad právě proto je Jana mezi prvními svědky Ježíšova vzkříšení. (Luk 24,10)

Ano, právě k těmto Janám, Mariím, které kdysi vedly hříšný život, ale obrátily se k Pánu Ježíši, aby žily životem služby, k těm všem přichází nejedříve Ten, který je Vzkříšení a život.

M. KYSILKOVÁ

Zástupce vlády Sovětského svazu navštívil Generální konferenci církve adventistů s. d.

V SSSR žije na 32 000 adventistů. V roce 1986 navštívil předseda Generální konference, bratr N. C. Wilson, Moskvu. Během svého pobytu jednal také se zástupci Sovětské vlády a byl přijat na Nejvyšším sovětu SSSR.

Začátkem listopadu roku 1986 navštívil předseda rady pro náboženské záležitosti v SSSR, Konstantin Charčev, Spojené státy americké. Konstantin Charčev navštívil sídlo Generální konference, prohlédl si různé ústavy a instituce naší církve a vedl s představiteli církve rozhovory zajímavé obě strany.

Po ukončení rozhovorů se bratr N. C. Wilson vyjádřil: „Velice si ceníme významu tohoto setkání. A co se důsledků návštěvy týče, jsem optimistický.“ Konstantin Charčev poděkoval za milé pohostinství a žádal vedoucí bratry naší církve, aby se zasazovali o zachování světového míru. Řekl: „Jak víte, v přítomné době žijeme v obtížných podmínkách. Týká se to vztahů mezi USA a SSSR. Na posílení důvěry mezi oběma státy by měly působit nejen jejich vlády, ale odpovědnost za zachování míru by měli cítit i ostatní lidé na obou stranách. Jsem pevně přesvědčen, že náboženské organizace mohou velice přispět ke vzájemnému porozumění a přátelství mezi národy. Před nedávnem jsme přivítali v SSSR prezidenta vaší církve, pana Wilsona. Máme radost z výsledků této návštěvy a jsme přesvědčeni, že jsou možnosti, jak společně řešit stávající problémy. Účelem mé návštěvy v USA je poznat zdejší náboženské organizace s jejich reprezentanty a vytvořit klima pro navázání dobrých mezinárodních vztahů.“

Bratr Wilson mezi jiným odpověděl: „Na XXVII. sjezdu KSSS se zmínil generální tajemník Michail Gorbáčov o čtyřech «frontách», na kterých je možno «bojovat» za mír: politické, vojenské, ekonomické a humanitní. Adventisté sedmého dne nemají možnost bojovat za mír na všech čtyřech frontách. Skromně mohou působit na ekonomické frontě, ale plně se chtějí angažovat v humanitní, to je dobročinné oblasti.“

Na tiskové konferenci pak bratr Wilson sdělil, že Konstantin Charčev má velký zájem na vydávání časopisu v ruské a anglické řeči. Americké vydání by mělo seznamovat čtenáře se životem adventistů v SSSR, zatímco ruské vydání by mělo seznamovat ruské čtenáře se životem amerických a kanadských věřících, s jejich vírou a způsobem života.

ANGLIKÁNSKO-KATOLICKÉ ROZHOVORY

Mezinárodní anglikánsko-katolická komise dospěla k důležité dohodě na cestě k případnému budoucímu spojení obou církví. Po skončení jednodenního jednání prohlásili členové komise, že dospěli ke kompromisní formulaci týkající se ospravedlnění a spasení člověka, pro které se reformátoři oddělili od Říma. Další podrobnosti mohou být oznámeny, až papež a arcibiskup z Canterbury dají svůj souhlas k tomuto kompromisu. Staletí trvající spor vychází mj. z přesvědčení protestantské strany, že spasení člověka nezávisí na jeho „dobrých skutcích“, ale je dáno z milosti, na základě Kristova díla. Katolická církev vychází z přesvědčení, že člověk se musí přičinit sám pro své spasení. Pozorovatelé vyslovili názor, že se komise po vyřešení tohoto problému bude v budoucnu zabývat otázkou ordinace žen, která je v anglikánské církvi v poslední době tak živá a při případném spojení církví bude hrát nemalou úlohu.

Podle K. J.

DIALOG KŘESŤANŮ, MUSLIMŮ A ŽIDŮ

Mezinárodní rada křesťanů a židů zahájila letos ve Španělsku dialog s muslimy. Kolokvií v Madridu, Toledu a Salamance se zúčastnili židé, muslimové a 230 křesťanů různých vyznání. Španělsko bylo vybráno právě pro jedinečnou úlohu, kterou hrálo v dějinách všech tří náboženství. Profesor L. S. Fernandes řekl, že je to historická chvíle, když se po pěti stech letech sešli křesťané, muslimové a židé, aby zkoumali možnosti styků na základě bible a koranu.

GENERÁLEM ARMÁDY SPÁSY ŽENA

Armádu spásy založil v roce 1878 anglický metodistický kazatel William Booth (1829—1912) a sloužil jako její první generál. Později se čtvrtým generálem Armády spásy stala jeho dcera Evangelina, a to v letech 1934—1939. Patřila k nejosobitějším představitelům tohoto náboženského hnutí. Podruhé byla do čela Armády spásy zvolena žena v květnu 1986. Na základě volby Nejvyšší rady Armády spásy se novým generálem stala Australanka Eva Burrowsová. Je jí 56 let a slouží již 35 let jako důstojník Armády spásy.

NEJDELSÍ CESTA PAPEŽE

Za historickou událost lze považovat návštěvu papeže Jana Pavla II. v židovské synagóze v Římě 13. dubna 1986. Papež touto svou „nejdelší cestou“, jak ji označuje italský tisk,

symbolicky skoncoval s téměř 2000 let trvajícím nepřátelstvím katolíků vůči židům.

V NSR MÉNĚ EVANGELIKŮ

Evangelické církve v NSR odhadují, že roku 2030 bude jen třetina populace evangelická. V současné době je evangeliků tolik jako katolíků, a to 45 %. Například v letech 1973—1982 vystoupilo z evangelické církve více než 1 milión lidí. Další 11 % se chystá učinit totéž.

KAMPAŇ PROTI NEGRAMOTNOSTI

Jenom 14 % obyvatel Nepálu umí číst a psát. Proto křesťanské církve zahájily v této zemi velkou kampaň proti negramotnosti. Slibují si od ní lepší možnosti pro šíření evangelia. Spolu s akcí pro děti zahájily také výuku dospělých. Zejména vedoucí pracovníci obcí se mají naučit číst a psát, aby mohli číst texty o hygieně a zemědělství.

V NSR VĚŘÍ POVĚŘÁM

V Německé spolkové republice podle reprezentativních anket 25 % obyvatel věří pověrám o čarodějnicích a satanských rejších. 20 miliónů věří na věštkyň. Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že jejich osud se dá předpovědět. 60 % dospělých čte pravidelně horoskopy a řídí se jimi ve věcech obchodu a lásky. Podle statistik vyhledává 20 miliónů občanů při onemocnění radu u zázračných léčitelů.

KNIHOVNA V EFEZU

V roce 262 lehla popelem jedna z nejstarších knihoven ve starověku, maloasijská knihovna v Efezu. V posledních osmi letech byla nákladem 600 tisíc tureckých lir restaurována fasáda dvoupodlažní původní budovy. Je zdobena sloupy a sochami a vytváří názornou představu o velikosti a umělecké výzdobě původní starověké knihovny, a tak nám přibližuje život v tomto důležitém starověkém městě. Křesťanský sbor zde byl založen již uprostřed prvního století po Kristu, a proto nás zajímá historické pozadí města, které bylo oporou raného křesťanství.

RECEPT PRO TRVALÁ MANŽELSTVÍ

Podle výzkumů dr. R. Sternberga, psychologa Yalské univerzity, jsou k vytvoření trvalého manželského svazku nezbytně zapotřebí tři složky — oddanost, důvěra a citovost. Podle studia v dobrém manželství oddanost a důvěra rostou pozvolna, ale jistě, zatímco citová stránka se k plnosti rozvine velmi brzy, avšak s při-

bývajících lety hraje ve vztahu manželů stále méně významnou roli.

VLIV HUDBY

Vliv hudby je znám již velmi dlouho. Nejnovější výzkumy však dokazují, že hudba může také podstatně ovlivnit lidské chování, a to zvláště prostřednictvím podvědomí. Zkoušky dokázaly, že návštěvníci obchodních domů utratí o 38,2 % více, jestliže z reproduktorů jemně zní pomalá a příjemná hudba. Při odchodu z obchodního domu třetina zákazníků vůbec nedokázala odpovědět na otázku, zda v obchodním domě nějaká hudba zněla a 29 % návštěvníků tvrdilo, že tam určitě žádná hudba nezněla. Pro pomalou příjemnou hudbu, vytvářející jakousi nevtíravou zvukovou kulisu, která je užívána k tomu, aby ovlivňovala chování lidí, vymysleli američtí psychologové název „Muzak“. Zkouškami se prokázalo, že taková zvuková kulisa zvyšuje u manuálních pracovníků produktivitu o 17 % a u administrativních pracovníků o 13,5 %. Neplatí to ovšem o hudbě rytmické nebo ostré.

„CHCI ČÍST BIBLI“

Jonathan Kozol, americký expert pro otázky gramotnosti, mluvil nedávno na shromáždění amerických publicistů v San Francisku, USA. Řekl, že šedesát miliónů dospělých Američanů sotva umí číst, umí-li vůbec. Mnoho z těchto lidí však chce umět číst — a to hlavně ze tří důvodů. Druhým a třetím důvodem je „chci číst dobré knihy“ a „chci pomáhat svým dětem“. J. Kozol pak řekl, že důvod číslo jedna ho skutečně překvapil: „Chci číst bibli.“ Americký expert strávil mnoho času výzkumem a vyptáváním. Očekával odpověď ve smyslu politické nebo odpověď jako „chci si víc vydělat“. Tyto motivy se jistě vyskytují, ale nestojí na prvním místě. Na první místo stavi černí jako bílí „chci číst bibli“. Bibli! To mě překvapilo. Někdy to je jakási náboženská potřeba těchto lidí, ale někdy to je víc. Bible jim má dát odpověď na základní otázku, kterou si klademe všichni: Kdo jsem? Odkud přicházím? Kam jdu? Proto je zde touha číst bibli, říká Jonathan Kozol.

Podle K. J.

BIBLE PRO ČINU

Největší projekt Spojených biblických společností je výstavba moderní tiskárny v Nanjingu v Číně. Tiskárna, která bude stát 6,7 miliónů dolarů, bude produkovat ročně 250 tisíc výtisků bible a 500 tisíc výtisků Nového zákona. Čínské úřady osvobodily všechny stroje a zařízení tiskárny od dovozního cla. Podle ČZ

VPŘED

Život se podobá běhu. Od okamžiku startu člověk vždy směřuje vpřed. Není možné zůstat stát, znamenalo by to prohru. Je odstartováno. Cíl životu určil Pán. Kam však opravdu doběhneme, záleží na nás.

Některé úseky cesty jsou opravdu těžké a složité. Možná prožíváme krizi, nevíme jak dál a zdá se nám, že cesta vpřed je nad naše síly.

Písmo nám však slovy apoštola Pavla připomíná, že ještě potřebujeme vytrvat, že ještě nejsme u cíle. Vyzývá nás, abychom zapomeli na věci, které jsou za námi, které

nás obtěžují a trápí, a byli upření k tomu, co je před námi (Fil 3,13.14). Být zaměřen vpřed, směřovat k cíli, to je rozhodující na naší cestě života.

Každý jsme na cestě mezi startem a cílem. Start je dán počátkem našeho života. Z milosti Boží každý odstartoval, je na cestě. Je možné nedojít, zůstat na ní nebo sejít, ale také běžet vpřed a dostat se až k cíli. Jediná možnost, která má smysl, zní: VPŘED! Pán tě vyzývá, zaměř se k tomu, co je před tebou, k cíli, a vytrvej!